Sateenkaariperheet ry

Toimintasuunnitelma 2027

..

Vahvistettu syyskokouksessa 14.11.2026

1. Johdanto ... 3

2. Vaikuttamistyö ... 5

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet ... 5
2.2. Lainsäädäntöön ja rakenteisiin kohdistuva vaikuttamistyö ... 6
2.3. Palvelujärjestelmään vaikuttaminen ... 9
Ammatillisen työn ja organisaatioiden kehittäminen ... 9
Koulutukset ammattilaisille + messut ... 9
Koulutusmateriaalit ammattilaisille ... 10

3. Neuvonta ja valmennus ... 11

3.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville ... 11
3.2. Neuvontapalvelu ... 11
3.3. Perhevalmennus ... 12
3.4. Kumppanuusvanhempien ennakkovalmennus ... 12
3.5. Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet ... 13

4. Vertais- ja vapaaehtoistoiminta ... 14

4.1. Vertaistoimintaa eri kohderyhmille ... 14
4.2. Leirimuotoinen vertaistoiminta ... 15
4.3. Paikallinen vertaistoiminta ... 16
Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta ... 17
4.4. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ... 18
Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille ... 20

5. Viestintä, järjestöllinen kehittäminen ja hallinto ... 21

5.1. Viestintä ... 21
5.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen ... 22
5.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen ... 23
5.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden ... 23

LIITE 1: Lapsiperhetyön paikallistiimien toimintasuunnitelma ... 26

_Toc239867149

LIITE 2: Sateenkaari-ihmisten suhdekeskuksen toimintasuunnitelma ... 34

Hallinto, kehittäminen ja viestintä ... 34
Ammatillinen, psykososiaalinen tuki ... 35
Vertaistoiminta ... 35
Muu neuvonnallinen toiminta ja materiaalit ... 36
Vapaaehtoistoiminta ... 37
Ammattilaisten koulutus ja palveluiden kehittäminen ... 37
Yhteistyö sateenkaarijärjestöjen kanssa ... 38

LIITE 3: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma ... 39

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee työtä sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien hyvinvoinnin, mahdollisuuksien ja oikeuksien edistämiseksi. Yhdistys on sukupuolivähemmistöjen ja seksuaalivähemmistöjen yhteinen järjestö.

Visiomme 2030 mukaisesti tavoittelemme oikeudenmukaista yhteiskuntaa, jossa:

- Jokaisella lapsella on oikeus kaikkiin vanhempiinsa
- Jokaisella perheellä on oikeus yhteiskunnan ja yhteisön tukeen
- Jokaisella yksilöllä on oikeus unelmoida lapsiperheellistymisestä, yhdenvertaiset mahdollisuudet yrittää, ja tulla lohdutetuksi, jos perhetoive ei toteudu

Visiomme voi toteutua yhteiskunnassa, jota leimaavat *turvallisuus, ilo ja ylpeys.*

Yhdistyksen tehtävänä on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä, tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana. Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheissä eläville heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon, Sosteen, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), IFED (International Family Equality Day), Transgender Europeen, Ilgaan (International LGBTI Association) ja työnantajajärjestöön Hyvinvointiala HALI ry.

Vuosi 2027 on juhlavuosi – ”Iloa suojelemassa jo 30 vuotta”

Yhdistys täyttää 30 vuotta 11.11.2027. Koko vuoden ajan juhlistetaan yhdistyksen työtä ilon suojelijana. Yhdistys toimii eri tavoin sen eteen, että sateenkaari-ihmiset voisivat iloita perheistään ja lapsiperhesuunnitelmistaan riippumatta siitä, että lainsäädäntömme, palvelujärjestelmämme ja myös kulttuurimme eivät aina huomioi sateenkaariperheitä ja saattavat ajoittain myös olla syrjiviä. Yhdistyksen toiminnassa syntyy turvallisempia tiloja, joissa perheet ja suunnittelijat voivat kokea myös iloa. Yhteen tuleminen ja ilo ovat voimakkaita vastavoimia vihalle, kuten vuoden 2026 vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivillä yhdessä totesimme työpajatyöskentelyssä. Yhdistys myös tekee vaikuttamistyötä, jotta perheillä ja suunnittelijoilla olisi enemmän turvaa lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä. Strategiamme mukaisesti turvallisuus mahdollistaa ilon ja ylpeyden.

Myös Sateenkaari-ihmisten suhdekeskus juhlii 10-vuotista taivaltaan!

Juhlavuoden tarkempi suunnitelma luodaan alkuvuodesta, kun tiedetään yhdistyksen käytössä olevat resurssit STEA-avustusten leikkausten jäljiltä. Joka tapauksessa juhlavuonna:

- Järjestetään perheille syntymäpäiväjuhlia ympäri maata kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina
- Järjestetään 12.11.2027 juhlaseminaari, joka on suunnattu päättäjille ja ammattilaisille. Tarkempi teema päätetään Suomen uuden hallituksen hallitusohjelman varmistuttua.
- Pyritään edistämään sitä, että yhdistys saisi eduskunnan joululahjarahaa loppuvuodesta 2027.

Vuoden 2027 toimintasuunnitelmaa ohjaa strategia 2030. Strategian mukaan strategiakaudella vuoteen 2030 saakka painotetaan vaikuttamistyötä, tiedontuottamista ja lapsiperheellistymismahdollisuuksista kertomista sateenkaari-ihmisille.

Vuoden 2027 vaikuttamistyötä priorisoi perhepoliittiset tavoitteet 2026–2029, jotka vahvistettiin alkuvuodesta 2026, sekä hallitusohjelmatavoitteet 2027, jotka vahvistettiin jo 2025. Ykköstavoite on oikeudellinen vanhemmuus useammalle kuin kahdelle. Viestinnän kehittämisen painopiste

vuonna 2027 on uuden viestintästrategiakauden tavoitteiden asettamissa. Jäsen- ja varainhankintaviestinnän kehittämisen juurrutus jatkuu.

Vuonna 2027 ei käynnistetä uusia hankkeita. Jatketaan Sateenkaari-ihmisten Suhdekeskuksen toiminnan järjestämistä ja Monimuotoiset perheet -verkoston hallinnointia.

Toiminnan yhdenvertaisuuden kehittämisessä jatketaan turvallisemman tilan ja muiden yhdenvertaisuutta edistävien toimien vakiinnuttamista järjestön työssä. Vuoden 2027 aikana päivitetään toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Yhdenvertaisuuden edistämisessä painotuksena on edelleen sukupuolen moninaisuus, mutta muita teemoja tuodaan rinnalle. Monikielisyyttä lisätään hiljalleen. Saavutettavuuden parantamista edistää ennen kaikkea verkkosivujen kokonaisuudistus, joka viimeistellään vuonna 2027 päivittämällä kieliversioita.

Teemana 2026–2027 on ”Aika aktivoitua”

Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuosien 2026–2027 teemana on ”Aika aktivoitua”. Tarkoituksena on muokata yhdistyksen toimintaa vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin, jotka vaarantavat toiminnan perusteita. Näitä toimintaympäristön muutoksia ovat ennen kaikkea rahoitusleikkaukset ja konservatiivisen yhteiskunnallisen ilmapiirin voimistuminen. Haasteisiin pyritään vastaamaan kutsumalla jäsenistöä, kohderyhmää ja liittolaisia tulemaan yhteen ja aktivoitumaan. Yhteen hiileen puhaltamalla voimme varmistaa yhdistyksen työn jatkumisen, yhteisöllisyyden ja myös yhdessä tekemisen ilon! Yhdessä voimme voimaantua ja kasvattaa resilienssiämme tuulisina aikoina.

Toimenpiteet 2027:

- Kutsutaan tehostetusti eri toimijoita mukaan säilyttämään yhdistyksen toimintaa:
  - vapaaehtoisia tarvitaan lisää rahoituksen vähetessä ja tarpeen jatkuvasti kasvaessa
  - tapahtumiin ja palveluihin lisää osallistujia näyttämään tarve rahoittajalle
  - yhdistykselle lisää jäseniä ja tukijäseniä (tuo sekä rahaa että vaikuttavuutta)
  - lahjoittajien rekrytointi kohderyhmästä ja sateenkaari-ihmisistä, mutta myös heidän läheisistään ja liittolaisista
- Vapaaehtoistyön kehittämispäivien teemoihin valikoidaan resilienssiä kasvattavia teemoja
- Viestinnässä jatketaan varainhankinta- ja jäsenhankintaviestinnän kehittämistä. Luodaan uuden viestintästrategiakauden tavoitteet vastaamaan tämänhetkisiin tarpeisiin.
- Sopeutetaan toimintoja mahdollisten rahoitusleikkausten jäljiltä
- Selvitetään uusia rahoituslähteitä
- Pohditaan toiminnan turvallisuuden edistämisen keinoja
- Järjestetään juhlavuoden yhteisöllisiä tilaisuuksia

Sateenkaariperheet ry:n toimintojen kokonaisuus

Yhdistyksen varsinainen oma toiminta kohdistuu sateenkaari-ihmisten lapsiperheisiin ja lapsiperheellistymiseen.

Yhdistys hallinnoi myös kahta erillisyksikköä, joiden kohderyhmät ovat yhdistyksen peruskohderyhmää laajemmat. Erillisyksiköiden toimintaa järjestetään yhteistyössä yhteistyöverkostojemme kanssa.

Sateenkaari-ihmisten Suhdekeskuksen kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä, ei vain lapsiperheelliset ja sitä suunnittelevat. Tavoitteena on lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten itse määrittelemiin perhe-, rakkaus- ja läheissuhteisiin. Suhdekeskuksen toimintasuunnitelma liitteenä 2.

Monimuotoiset perheet -verkoston toiminnan keskiössä on perheiden monimuotoisuus laajasti kaikissa eri muodoissaan. Verkoston oma toimintasuunnitelma on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 3.

2. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien oikeuksia ja hyvinvointia mahdollisimman laajasti, sekä parantamaan sateenkaari-ihmisten lapsiperheellistymismahdollisuuksia. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Vaikuttamistyö ja edunvalvonta on strategiassa 2030 tunnistettu yhdistyksen tärkeimmäksi tehtäväksi ja sen kehittämiseen panostetaan erityisesti strategiakauden ajan.

Visiomme oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta (ks luku 1) edellyttää seuraavien **strategisten tavoitteiden** edistämistä:

- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää ja kaikkien toiveita lapsiperheellistymisestä
- Tosiasialliset perhesuhteet huomioidaan täysimääräisesti lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta, vanhempien rakkaussuhteita ja perheen läheissuhteita tuetaan
- Tahattomasta lapsettomuudesta kärsiville tarjotaan mahdollisuuksia, tukea ja lohtua
- Lapsen oikeutta kaikkiin vanhempiinsa turvataan oikeudellisin ratkaisuin
- Työn ja perheen yhteensovittaminen ja hyvä arki on mahdollista myös sateenkaariperheille erilaisissa perhetilanteissa
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Suomi on hyvä maa lapsiperheellistyä kaikille maassa asuville sateenkaari-ihmisille
- Sateenkaariperheet voivat liikkua vapaasti Euroopassa ja maailmalla
- Valtiovallalla on pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoidusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet

Yhdistyksen hallitus on asettanut yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet kaudelle 2026-2029. Tavoitteet perustuvat yhdistyksen strategiaan. Tavoitteiden pohjalta on asetettu myös hallitusohjelmatavoitteet 2027. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy yhdistyksen nettisivuilta.

Vanhemmuuden oikeudellinen vahvistaminen suojaa lapsen oikeutta kaikkiin vanhempiinsa

1. Lapselle tulee voida vahvistaa useampia kuin kaksi oikeudellista vanhempaa
2. Oikeudellinen vanhemmuus vahvistettava vanhempien sopimuksen perusteella
3. Vanhemmuus voitava vahvistaa perheen sisäisellä adoptiolla myös avioliiton ulkopuolella
4. Vanhemmuus tulee merkitä väestötietojärjestelmään sukupuolittamatta vanhemmuutena
5. Sateenkaariperheiden lapsen huollon ja tapaamisoikeuksien täysimääräiseksi turvaamiseksi lapsenhuoltolakia on päivitettävä

Sateenkaari-ihmisillä on yhdenvertaisia mahdollisuuksia perustaa lapsiperhe

6. Sukupuolivähemmistöjen hedelmällisyyttä ja perheellistymismahdollisuuksia on suojattava

7. Sijaissynnytysjärjestelyt on turvattava yhdenvertaisella, kotimaisella säätelyllä
8. Hedelmöityshoitojen aito yhdenvertaisuus ja resurssit on varmistettava
9. Adoptiota on kehitettävä edelleen
10. Sateenkaariperheitä kutsuttava perhehoitajiksi

Sateenkaariperheiden lapsia ja vanhemmuutta tuetaan palveluissa ja sosiaaliturvassa

11. Lasten arkea kahdessa tai useammassa kodissa asuen on tuettava
12. Perhevapaita on korjattava tuoreeltaan, jotta perhevapaat tukisivat lapsen hoivaa kaikenlaisissa sateenkaariperheissä
13. Perheenjäsenen kuoleman taloudellisia vaikutuksia on lievennettävä perhetilanteissa, joissa (kaikkia) perhesuhteita ei ole oikeudellisesti vahvistettu
14. Myös sateenkaari-ihmisiä on tuettava tahattomassa lapsettomuudessa
15. Työnantajien tuettava työn ja perheen yhteensovittamista myös sateenkaariperheissä
16. Perhepalveluiden on kohdattava kaikenlaiset sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon ja osaamiseen nojautuen
17. Opetussuunnitelmien ja oppimateriaalien sisällettävä tietoa perheiden moninaisuudesta varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä ja ammatillisessa/akateemisessa koulutuksessa.

Sateenkaariperheet saavat turvaa Suomesta ja voivat liikkua vapaasti valtiosta toiseen

18. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen varmistettava Euroopan Unionin lainsäädännössä
19. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä sateenkaariperheet huomioitava perheenä heidän oikeudellisista perhesuhteistaan riippumatta

Sateenkaaripolitiikkaa tehdään suunnitelmallisesti ja hyvin resursoidusti

20. Valtionhallinnon on luotava sateenkaaripoliittinen toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
21. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdenvertaisuussuunnitelmien ja lapsistrategioiden huomioitava sateenkaariperheet kattavasti

2.2. Lainsäädäntöön ja rakenteisiin kohdistuva vaikuttamistyö

Vuonna 2027 vaikuttamistyötä priorisoi perhepoliittiset tavoitteet 2026–2029, ja hallitusohjelmatavoitteet 2027, joiden ykköstavoitteena on useamman kuin kahden oikeudellisen vanhemman mahdollistaminen. Vaikuttamistyössä keskitytään hallitusohjelmavaikuttamiseen.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Luodaan perhepoliittisen tavoiteohjelman vuosittainen toteuttamissuunnitelma vaikuttamistyön palavareissa
- Eduskuntavaalit 2027
    - Omana eduskuntavaalikampanjana jaetaan puoluekyselyn 2026 tuloksia sijaissynnytyksen ja useamman oikeudellisen vanhemmuuden kannatuksesta
    - Osallistutaan yhteistyökumppanien kampanjoihin
        - Lastensuojelun keskusliiton koordinoimassa Anna ääni lapselle -kampanjassa pyritään tuomaan esiin useampaa oikeudellista vanhempaa
        - Setan kampanjan vaikuttajakirjeissä tuodaan esille omia tavoitteita
        - Monimuotoiset perheet -verkoston kampanjassa saadaan myös omia tavoitteita laajasti esiin
- Hallitusohjelmavaikuttaminen
    - Jaetaan yhdistyksen hallitusohjelmatavoitteita päättäjille, puolueille ja ennen kaikkea puolueiden olennaisille neuvottelijoille, joiden kartoittamiseksi tehdään yhteistyötä puolueiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa

    - Käytetään tehtyä puoluekyselyä sijaissynnytyskannoista ja useamman kuin kahden oikeudellisen vanhemman mahdollisuudesta apuna vaikuttamisessa. Levitetään tietoa puolueiden ohjelmien ja puoluekokousaloitteiden kannatuksesta omille tavoitteille.
- Useamman kuin kahden vanhemman perheet
    - Jos tavoite saadaan uuteen hallitusohjelmaan:
        - Tavoitellaan paikkaa valmistelua tekevässä työryhmässä
        - Jos asiaa aletaan ainoastaan selvittää, pyritään saamaan hyviä mahdollisuuksia kertoa omasta tiedostamme ja ratkaisuistamme
        - Joka tapauksessa luodaan taustapapereita ammattilaisille ja virkahenkilöille, jossa avataan ilmiöitä, tarpeita ja ratkaisumalleja. Tehdään konkreettisia esityksiä, miten säätelyyn liittyviä haasteita voidaan ratkaista esimerkiksi sosiaaliturvan, huoltoratkaisujen ja perintökysymysten osalta. Jatketaan tältä osin VN-teas-hankkeen työtä.
    - Jos tavoitetta ei saada hallitusohjelmaan:
        - Luodaan julkista ja poliittista tietoisuutta siitä, että joillain lapsilla on kahta useampia vanhempia
        - Tuotetaan lapsi- ja perhetoimijoille lisätietoa siitä, miksi on lapsen edun mukaista, että hänen kaikki vanhemmuussuhteensa vahvistetaan.
- Sijaissynnytyslaki:
    - Jos tavoite saadaan uuteen hallitusohjelmaan:
        - Tavoitellaan paikkaa valmistelua tekevässä työryhmässä
        - Tehdään aktiivista yhteistyössä kumppanien kanssa.
    - Jos tavoitetta ei saada hallitusohjelmaan:
        - Harkitaan kumppanien kanssa vaihtoehdot, esim kansalaisaloite säätelyn aloittamisesta
        - Tuodaan teemaa poliittisen ja julkiseen keskusteluun eri tavoin.
- Trans-, muun- ja intersukupuolisten vanhemmuus:
    - Neuvotellaan hedelmöityshoitoklinikoiden ja transpolien kanssa hedelmöityshoitojen (mukaan lukien omien sukusolujen säilytys) saatavuudesta sekä riittävästä hedelmällisyysneuvonnasta
    - Jos Palko uudistaa sukupuolenkorjaushoitoihin liittyvää suositusta, huolehditaan, että siinä otetaan huomioon myös seksuaaliterveyteen ja -oikeuksiin liittyvät tarpeet.
- Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot:
    - Seurataan Palkon työtä hedelmöityshoitosuosituksen tekemiseksi, ja osallistutaan kuulemisiin ja lausutaan tuotoksista. Vuonna 2027 pitäisi tulla jo lopullinen suosiitus
    - Yhdessä kumppanien kanssa luodaan poliittista painetta uudistaa myös hedelmöityshoitolaki seuraavalla hallituskaudella.
    - Vaikutetaan myös suoraan palveluntarjoajiin, että julkisista hoidoista poistuisivat kohtuuttomat vaatimukset esimerkiksi seurustelemattomuudesta. Julkiset palvelut pitää saada käyttöön myös kumppanuusvanhemmuustilanteissa.
    - Tuetaan julkisten klinikoiden lahjasolupankkien lahjoittajarekrytointia.
- Sateenkaariperheiden ja kumppanuusperheiden vanhemmuuden tunnustamisen ja huoltajuudesta sopimisen ongelmat
    - käydään aktiivista neuvottelua Helsingin perheoikeudellisen yksikön kanssa tulkintakäytännöistä
    - laajennetaan neuvotteluissa saavutettuja tuloksia muille hyvinvointialueille
- Antigender-liikehdintä
    - Pidetään silmällä kehitystä
    - Osallistutaan antigender-liikehdinnän vastaiseen verkostoon
    - koulutetaan omia vapaaehtoisiakin teemasta

Kansainvälinen vaikuttamistyö

Yhdistys toimii kansainvälisesti, yhteistyökumppaneilta oppien ja muita solidaarisesti tukien. Jaamme hyviä käytäntöjämme, hyödynnämme ulkomaisia esimerkkejä ja yhdessä kumppaniemme kanssa ajamme yhteisiä tavoitteita sekä Euroopan Unionissa että globaalisti.

Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen, kun perhe siirtyy maasta toiseen. Toinen merkittävä näkökulma ovat sateenkaariperheellisten pakolaisten oikeudet.

Yhdistyksen merkittävimpiä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö **Nelfa**, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän järjestö **IFED**, maailman hlbti-järjestöjen kattojärjestö **ILGA** ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto **ILGA-Eurooppa**, **TransgenderEurope,** kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa, europarlamentaarikkojen LGBTI-Intergroup ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä. Myös kansainvälisen sateenkaariperhepäivän organisoinnissa yhdistys on ollut alusta asti mukana.

Tavoitteet:

- saadaan ideoita, tietoa ja hyviä käytäntöjä oman vaikuttamistyön kehittämiseen
- puututaan suomalaisten sateenkaariperheiden haasteisiin maamme rajojen ulkopuolella, ennen kaikkea vapaa liikkuvuus Euroopan Unionissa
- tuetaan kansainvälistä verkostoitumista, jotta voitaisiin yhdessä ratkaista yllä mainittuja yhteisiä haasteita
- käytetään kv-järjestöjä tukena kotimaisten vaikuttamistyön hankkeiden edistämisessä
- osallistutaan kv-vaikuttamistyöhön yhdessä suomalaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa
- edistetään Suomeen saapuvien sateenkaariperheellisten pakolaisten asemaa

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Hallitus nimittää kv-työryhmän, joka voi esimerkiksi järjestää mielenosoituksia, tehdä blogikirjoituksia, edistää aktivismia ja hakea hankerahoituksia.
- Osallistutaan Nelfan, IFEDin ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin etäyhteyksin. Näiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin osallistutaan fyysisesti vain, jos siihen saadaan ulkopuolelta rahoitus tai näyttää, että budjetista olisi muuten varattavissa määrärahaa kv-työhön.
    - Nelfan vuosikokous maaliskuussa
    - Ilga-Euroopan vuosikokous lokakuussa.
- Yhdessä IFEDin ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Tuetaan EU-komission esitystä perheoikeudellisten asiakirjojen yhteisestä tunnustamisesta jäsenmaissa ja viestitään siitä suomalaisille EU-päättäjille. Lausutaan prosessin etenemisvaiheista Suomessa.
- Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlbti-järjestöissä.
- Vaikutetaan eurooppalaisten lapsi- ja perhejärjestöjen toimintaan myös kattojärjestöjemme Väestöliiton ja LSKL:n kautta
- Seurataan Suomesta turvapaikkaa hakevien sateenkaariperheiden tilanteita sekä maahanmuuttoviraston ja tuomioistuimien tekemiä päätöksiä. Seurataan ennen kaikkea tilannetta Venäjällä.
- Turvallista paikkaa hakevia on alkanut saapua myös esimerkiksi Yhdysvalloista.
- Kv-työryhmä harkitsee keskustelutilaisuuden järjestämistä, esimerkiksi yhteistyössä yhdistyksen venäjänkielisen ryhmän kanssa

Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena

Monimuotoiset perheet -verkosto koostuu kymmenestä perheiden monimuotoisuutta edustavasta järjestöstä. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteistoiminnan myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Verkoston työ tukee merkittävällä tavalla osaa Sateenkaariperheet ry:n tavoitteista, joissa on yhtymäkohtia verkoston muiden kumppanien tavoitteisiin.

Verkoston toiminnalle on saatu STEAn kohdennettu avustus. Toimintaa hallinnoi Sateenkaariperheet ry. Verkostossa työskentelee kolme työntekijää. Toiminnalla on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa, joka on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 4.

Vaikuttamistyö syntyy yhteistyössä

Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö syntyy usein miten laajan yhteistyön voimin. Monimuotoiset perheet -verkoston lisäksi vaikuttamistyötä tehdään yhdessä esimerkiksi sateenkaarijärjestöjen kanssa sekä muiden lapsi- ja perhetoimijoiden kanssa. Yhdistys on edustettuna useissa yhteistyötoimielimissä, neuvottelukunnissa ja työryhmissä esimerkiksi Lastensuojelun keskusliitossa, Väestöliitossa ja esimerkiksi adoptiolautakunnassa. Yhteistyöjärjestöjen kautta ollaan edustettuna myös esimerkiksi Euroopan tason toimijoissa. Olemme muistuttelemassa sateenkaarijärjestöjä lapsiperhekysymyksistä, ja lapsi- ja perhetoimijoita sateenkaarikysymyksistä.

2.3. Palvelujärjestelmään vaikuttaminen

Palvelujärjestelmään vaikuttamiseen ja ammatillisen työn kehittämiseen saatiin 2024 merkittävä lisäresurssi, kun erityisasiantuntijan tehtävänkuva syksyllä käynnistyi. Ammatillisen työn kehittämisen suunnitelmallista kehittämistä tehtiin koko vuosi 2026. Tavoitteena on tunnistaa keskeisimmät palvelujärjestelmän kehittämishankkeet ja -tarpeet.

Ammatillisen työn ja organisaatioiden kehittäminen

Tavoitteet

- Palveluorganisaatiot huomioivat sateenkaariperheet osaamisessaan, informaatiomateriaaleissaan ja palveluvalikoimissaan.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Toimitaan Helsingin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusneuvottelukunnassa.
- Tehdään tiivistä yhteistyötä Hus:n ja Tays:n sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikoiden kanssa.
- Pidetään yhteyttä julkisen puolen hedelmöityshoitoklinikoihin. Tavataan Hus:n henkilökuntaa kehittämisyhteistyön merkeissä.
- Tehdään yhteistyötä ja tavataan Helsingin perheoikeudellisen yksikön työntekijöitä ja Lastenvalvojat ry:tä.
- Ollaan mukana THL:n Väestöpoliittisen ohjelman neuvolaprojektissa.

Koulutukset ammattilaisille + messut

Yhdistyksen koulutuksissa, jotka on suunnattu lasten ja perheiden kanssa työtä tekeville ammattilaisille, tarjotaan ammattilaisille työkaluja kohdata sateenkaariperheitä palveluissa. Kohtaamisen lisäksi tarjotaan myös tietoa perheiden muodoista ja tilanteista. Kouluttamisesta

vastaavat ennen kaikkea erityisasiantuntija, järjestön muu henkilökunta, palkkioperustaiset kouluttajat sekä yhteistyökumppanien kouluttajat. Koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.

Tavoitteet

- Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista.
- Tavoitteena on myös kehittää kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhä moninaisuudelle avoimemmaksi.
- Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Järjestetään kaksi avointa verkkokoulutusta vuodessa (joista toinen Simpukan kanssa)
- Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin
- Koulutusten markkinointia ryhdytään aloittelemaan varovaisesti pääkohderyhmille
- Suunnitellaan uusia koulutustapoja
- Järjestetään syventävä koulutus lastenvalvojille kumppanuusvanhemmuudesta
- Pääkohderyhmänä ovat perheiden kanssa erityisesti haastavissa tilanteissa toimivat tahot kuten perheneuvoloiden työntekijät, lastenvalvojat ja perheasioiden sovittelijat
- Osallistutaan yhteistyössä Setan kanssa yksille messuille, ehkä Sosiaalialan asiantuntijapäiville, jonne yritetään saada myös puheenvuoro. Pyritään saamaan puheenvuoro myös johonkin muuhun ammattilaistapahtumaan, joka ei ole messut.

Koulutusmateriaalit ammattilaisille

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Myös seuraavassa luvussa 3.1. luetellut perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Akuuttia tarvetta uusille ammattilaisoppaille ei ole. Sen sijaan vastataan tarpeeseen ja tehdään tiiviitä, kohdennetulle ryhmälle suunnattuja materiaaleja
- Olemassa olevat oppaat on uusittu lähivuosina, joten tänä vuonna ei ole uusimistarpeita.
- Koulutussisältöjä ja -dioja päivitetään tarpeen mukaan
- Palveluntarjoajille tehdään mainoksia/flyereita asiakkaille jaettavaksi

3. Neuvonta ja valmennus

Vuoden 2027 aikana jatketaan kehittämistyötä, mutta pääasiassa jatketaan olemassa olevilla toimintalinjoilla.

3.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville

Yhdistys julkaisee tieto- ja tukimateriaaleja kohdennetusti eri perhemuodoille ja eri perhetilanteisiin. Materiaalit tarjoavat sekä tietoa lainsäädännöstä, perhebyrokratiasta, perheellistymistavoista ja palveluista että tukea ja ideoita kehittää perheiden valmiuksia kohdata erilaisia perhetilanteita. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

- Huomioidaan eri perhemuotojen, perhetilanteiden ja vähemmistöryhmien tiedon ja tuen tarpeet
- Perustetaan julkaistava materiaali selvitettyyn tietoon ja tarpeeseen (ks. luku 5.2.)

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Jaetaan tietoa muunsukupuolisten odottajien oppaasta
- Julkaistaan ensimmäiset lapsille ja nuorille suunnatut materiaalit lapsiperheellistymisestä sekä perheiden ja suhteiden monimuotoisuudesta
- Julkaistaan erityisesti miehille suunnattua materiaalia lapsiperheellistymismahdollisuuksista
- Rakennetaan Mikä lapsiperheellistymisen muoto sopisi sinulle -testiä
- Resurssien mukaan käännetään englanniksi kumppanuusvanhemmaksi.fi nettisivujen neuvontasisältöjä
- Jaetaan tietoa 2025 kuvatuista neuvontavideoista
- Suunnitellaan, missä uusissa muodoissa neuvontamateriaaleja voisi videoiden jälkeen tuottaa

3.2. Neuvontapalvelu

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja. Suhdekeskus tarjoaa psykososiaalista tukea perhesuhteiden tueksi erityisen haastavissa perhetilanteissa (ks liite 2). Neuvontaa tarjotaan myös kumppanuusvanhemmille sateenkaarevuudesta riippumatta.

Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea erityisasiantuntija. Hänen lisäkseen neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvojina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Puhelinpalvelu kaksi kertaa viikossa (toinen aamulla ja toinen lounasaikaan)
- Sähköpostineuvonnasta saa kirjallisen vastauksen viikon kuluessa
- Palvelusta tiedotetaan myös englanniksi

3.3. Perhevalmennus

Kaikille lasta suunnitteleville ja lasta odottaville perheille suunnattu Sateenkaariperheiden perhevalmennus toteutetaan kaksi kertaa vuodessa joko viikonloppukurssina (pe-su) Helsingissä (syksyisin) tai verkkokurssina (keväisin) viiden luennon sarjana viitenä peräkkäisenä viikkona arki-iltaisin. Verkkokursseille on helppo osallistua mistä päin Suomea tahansa ja niiden tavoitteena onkin tavoittaa ihmisiä, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua lähiopetuksena tapahtuville viikonloppukursseille. Viikonloppukurssit järjestetään toistaiseksi Helsingissä, koska muualla ei vielä ole ollut riittävää kysyntää. Kouluttajina toimivat yhdistyksen työntekijät, mahdolliset muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta.

Perhevalmennus (20 oppituntia) tarjoaa tietoa erityisesti sateenkaariperheiden lapsiperheellistymiseen liittyvistä erityiskysymyksistä, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin ja huomioitavia asioita etuuksien haussa sekä syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden aikuisten välisiä suhteita, suunnitelmia ja sopimuksia jne. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, sekä merkittävä vertaistuen foorumi. Sateenkaariperheiden perhevalmennus tukee perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä, palveluneuvontaa ja toimii vahvana vertaistuen paikkana sekä mahdollisuutena muodostaa vertaisverkostoja.

Perhevalmennusta, sen muotoja ja sisältöjä kehitetään aktiivisesti ja jatkuvasti osallistujilta saamamme palautteen mukaan. Jokaisen kurssin ja luentojen painopisteet määräytyvät osallistujien perhetilanteiden ja toiveiden mukaan.

Tavoitteet:

- Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen
- Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä
- Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota rakkaussuhdehyvinvoinnin merkitykseen
- Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Toteutetaan yksi viiden peräkkäisen arki-illan verkkokurssi keväällä
- Toteutetaan yksi viikonloppukurssi Helsingissä syksyllä
- Aletaan suunnitella valmennuksen jälleennäkemiskertaa, joka etänä verkossa 6kk kurssista

3.4. Kumppanuusvanhempien ennakkovalmennus

Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakkovalmennus toteutetaan vuonna 2025 osana sateenkaariperhetoiminnan avustuskohdetta. Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakkovalmennus varmistaa riittävän tiedon, ennakkosuunnittelun ja vanhempien väliset sopimukset, ja siten ennalta ehkäisee kriisejä sekä turvaa syntyvän lapsen asemaa. Valmennus antaa vanhemmille valmiuksia ristiriitojen ratkaisemiseen ja lapsen edun pitämiseen perheen päätöksenteon keskiössä. Vanhemmat saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita liittyen perheellistymistapoihin, perhelainsäädäntöön, etuuksiin, perhedynamiikkaan, vähemmistöstressiin jne.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Toteutetaan yksi viikonloppukurssi Helsingissä keväällä
- Toteutetaan yksi viiden peräkkäisen arki-illan verkkokurssi syksyllä
- Aletaan suunnitella valmennuksen jälleennäkemiskertaa, joka etänä verkossa 6kk kurssista

3.5. Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet

Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin. Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet ovat ikään kuin sateenkaariperheiden perhevalmennuksen tiivistelmiä. Osallistujia rohkaistaankin osallistumaan seuraavaksi perhevalmennukseen.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneilla on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehdoista ja mahdollisuuksista. Pyritään siihen, että paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3–4 kaupungissa, etenkin priden aikaan.
- Erityisasiantuntija kouluttaa/perehdyttää vapaaehtoiset verkkokoulutuksella keväällä
- Erityisasiantuntija järjestää vuoden aikana kaksi Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuutta, joista yksi Helsinki Pride -viikon aikana Pride Housessa, ja toinen TransHelsinki -tapahtumaviikolla transihmisille suunnatun Lapsiperheellistymisen ABC transihmisille
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen ohjataan osallistujat käynnissä oleviin Alkutaipale-ryhmiin, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita pyritään kasaamaan osallistujista oma ryhmä.
- Tarjotaan alkutaipaleryhmäläisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.

4. Vertais- ja vapaaehtoistoiminta

Sateenkaariperheille toteutettavan vertaistoiminnan tavoitteena on mahdollistaa ja tarjota kaikille sateenkaariperheille ja siitä haaveileville tapaamisia ja kohtauspaikkoja, jossa voi tavata vertaisia sekä saada tukea omassa elämäntilanteessaan turvallisessa ympäristössä. Toiminnassa kaikki sateenkaarivanhemmat ja heidän lapsensa sekä kaikki sateenkaarinuoret ja -aikuiset lapsiperhetoiveineen ja -haaveineen voivat iloita ja olla ylpeitä itsestään, omasta perheestään ja läheisistään.

Sateenkaariperheiden vertaistoimintaa toteutetaan sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin, muiden työntekijöiden sekä erityisesti vapaaehtoisten toimesta. Vertaistoiminnasta vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Paikallistoiminta on vapaaehtoisista koostuvien paikallistiimien suunnittelemaa ja toteuttamaa vertaistoimintaa. Vertaistoimintaa kehitetään vuonna 2027 yhdistyksen strategian 2030 sekä toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti.

4.1. Vertaistoimintaa eri kohderyhmille

Toiminnassa huomioidaan erityisesti sateenkaari-ihmisten moninaiset perhe-, suhde- ja vanhemmuuden muodot. Vertaistoiminnassa pyritään tunnistamaan vähemmistön vähemmistöjä ja sateenkaariperheyden polulla sellaisia kohtia, joissa tarvitaan erityisesti tukea. Tarjotaan tukea syrjintää ja ymmärtämättömyyttä kohtaaville sekä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville perheille ja perheenjäsenille.

Erityisryhmiksi voidaan tunnistaa esimerkiksi sukupuoleltaan moninaiset vanhemmat perheineen, miehet ja transmaskuliinit perheineen, kumppanuusperheet, uusperheet, sijaisperheet, polyperheet, lahjasoluperheet, yhden vanhemman perheet, lapsettomat, lapsikuolemaperheet, adoptioperheet, kahden tai useamman kulttuurin perheet, erityistarpeisten lasten perheet ja myöhäisheränneet.

Pyritään nostamaan esiin erityisen haavoittuvassa asemassa olevien tarpeita ja tukea vapaaehtoisia heille suunnatun vertaistoiminnan järjestämisessä erityisesti paikallistoiminnassa. Kohderyhmän intersektionaalisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota kaikessa vertaistoiminnassa. Innostetaan erityisryhmiin kuuluvia toimimaan vapaaehtoisena.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Vertaistoiminnan turvallisuutta ja inklusiivisuutta kaikille kohderyhmille kehitetään jatkuvasti
- Uusia toimintamuotoja kehitetään ja kokeillaan työntekijävetoisesti (myös yhteistyökumppanien kanssa)
- Turvallisemman tilan periaatteiden juurruttamista jatketaan kaikessa toiminnassa
- Vapaaehtoisten perehdytystä toimintaan kehitetään
- Vapaaehtoissopimus tehdään saavutettavaksi ja yksinkertaisemmaksi
- Moninaisuus vertaistoiminnassa
  - Tehdään vapaaehtoisten täsmärekrytointia uusille alueille ja tietyille kohderyhmille (esim. sukupuolivähemmistöille) suunnattuun toimintaan
  - Kannustetaan vapaaehtoisia järjestämään eri kohderyhmille suunnattua vertaistoimintaa
  - Tuetaan muun kuin suomenkielisen vertaistoiminnan aloittamista ja jatkamista Sateenkaariperheissä vapaaehtoistilanteen mukaan
  - Perhekahviloita ja avoimia perhetapaamisia ohjataan toteuttamaan monikielisinä vapaaehtoisten kielitaidon sen mahdollistaessa ja kiinnitetään tähän huomiota myös tapahtumaviestinnässä
- Esteettömyys ja saavutettavuus
  - Pyritään järjestämään paikallisia tapahtumia ja tapaamisia enenevissä määrin esteettömissä tiloissa aina kun mahdollista

- Jatketaan vapaaehtoisten kouluttamista esteettömyydestä ja eri kohderyhmien huomioimisesta
- Esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumaviestinnässä
- Tapahtumien ilmoittautumisten yhteydessä järjestelmällisesti kohta, jossa voi kertoa mukautustarpeistaan osallistumisen mahdollistamiseksi
- Pyritään kouluttamaan vapaaehtoisia esteettömyydestä

4.2. Leirimuotoinen vertaistoiminta

Leiritoiminta on muun vertaistoiminnan tavoin vapaaehtoisten järjestämää. Vapaaehtoiset saavat tukea kaikissa leirisuunnittelun ja toteutuksen vaiheissa. Vaikka vapaaehtoiset vastaavat leirien järjestämisestä, leirien ohjelma voi sisältää osuuksia, joiden vetämisestä vastaa joku työntekijöistä, ennen kaikkea vapaaehtoistoiminnan koordinaattori, jonka työnkuvaan leirivierailut kuuluvat. Vapaaehtoisten ja paikallistiimien keskinäistä yhteistyötä leirien järjestämisessä tuetaan. Leiriohjeistusta kehitetään yhä vuonna 2027.

Leirien rahoitusmalli ohjaa järjestämään leirejä leiritoiminnan tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Leiritoiminnan tavoitteet:

Leiritoiminnan tavoitteet ovat samoja kuin yhdistyksen muun vertaistoiminnan tavoitteet. Niiden toteutumista mitataan yhdistyksen vertaistoiminnan kuudella mittarilla:

1. **Voimavarat**: Vanhemmat saavat tukea jaksamiseen, vanhemmuuteen ja suhteisiin. Perheiden lapset voimaantuvat kohtaamaan yhteiskunnan ennakkoluulot.
2. **Vähemmistöstressi**: Vähemmistöstressin vaikutukset lieventyvät, ymmärrys vähemmistöstressistä lisääntyy, itseluottamus lisääntyy.
3. **Osallisuus**: Osallistujat voivat osallistua turvallisesti omana itsenään, kaikki otetaan mukaan ryhmään, kokevat tulleensa kohdatuiksi ja kuulluiksi.
4. **Yhteisöllisyys**: Yksinäisyyden tunne pienenee, tukiverkostot vahvistuvat, lapset tapaavat muita lapsia, aikuisille vertaistukea.
5. **Perheidentiteetti**: Perheenjäsenten perheidentiteetti ja yhteenkuuluvuuden tunne kasvavat. Ylpeys omasta perheestä kehittyy.
6. **Valmiudet**: Osallistujat saavat valmiuksia esimerkiksi vanhemmuuteen, sateenkaariperheessä kasvamiseen, vanhemmuuden jakamiseen, rakkaussuhteisiin, ristiriidoista selviämiseen ja arjessa jaksamiseen. Osallistujien valmiudet kohdata yhteisön moninaisuutta kasvavat.

Leirien järjestämisen periaatteet:

- yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja esteettömyys - turvallisempi tila toteutuu kaikilla leireillä
- leirien järjestäjillä oltava myös osaamista sukupuolen moninaisuuden kohtaamiseen
- leirejä on tarjolla valtakunnallisesti / koko jäsenistölle, eri puolilla maata
- leirejä on tarjolla myös kohdennettuna erityistarpeisille kohderyhmille, ennen kaikkea sukupuolivähemmistöille.
- leireillä tulee huolehtia, että ohjelmassa on tilaa myös vertaisuuden kokemuksen synnylle, ryhmäytymiselle ja ajatusten vaihtamiselle
- taloudellisesti kohtuulliset osallistumismaksut

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Toteutetaan leiritoimintaa uusilla, leiritoiminnan kehittämishankkeen 2024–2025 luomilla toimintamalleilla, ohjeistuksilla, tukikanavilla ja työkaluilla, sekä päivitetyillä toimintaperiaatteilla ja rahoitusmallilla.

- Etsitään myös uusia rahoituslähteitä. Pyritään etsimään keinoja toteuttaa myös suurempia, valtakunnallisia perheleirejä.
- Pyritään madaltamaan erityisryhmien (ks. luku 4.1) kynnystä osallistua perheleireille
- Leireille nimetään yhdenvertaisuusvastaava leirin ajaksi
- Leirien esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota leirijärjestelyissä, leiripaikkojen valinnassa, mainonnassa ja ohjelmassa
- Jokaiselle leirille luodaan turvallisuussuunnitelma olemassa olevan mallin pohjalta.

Vuodelle 2027 vapaaehtoiset ovat tehneet alustavan suunnitelman jopa 12 leirille, joilla suunnitellaan tavoitettavan alla olevat määrät leiriläisiä (yhteensä n. 295 leiriläistä). Toimintavuoden aikana vapaaehtoiset saattavat järjestää myös muita leirejä.

- Pirkanmaan sateenkaariperheleiri, 50 (Pirkanmaan paikallistiimi)
- Kumppanuusperheleiri ja sateenkaarevat maskuliinivanhemmat, 50 (Pirkanmaan paikallistiimi)
- Kevätleiri Pirkanmaa, 20 (Pirkanmaan paikallistiimi)
- Aikuisten toiminnallinen viikonloppu, 12 (Helsingin ja Kuopion paikallistiimit)
- Aikuisten kiireetön toimintaviikko, 8 (Helsingin ja Kuopion paikallistiimit)
- Teinien vanhempien leiri, 16 (Helsingin ja Kuopion paikallistiimit)
- Ei-binäärien vanhempien leiri, 12 (Helsingin paikallistiimi)
- Valtakunnallinen sateenkaariperheleiri, 45 (Helsingin paikallistiimi)
- Koululaisleiri, 32 (Helsingin paikallistiimi)
- Oulun leiri, 30 (Oulun paikallistiimi)
- Sateenkaariperheissä kasvaneiden nuorten aikuisten leiri, 10 (Helsingin ja Kuopion paikallistiimit)
- Ahvenanmaan saaristoa pyöräillen, 10 (Pirkanmaan paikallistiimi)

4.3. Paikallinen vertaistoiminta

Vapaaehtoistyöntekijät muodostavat alueellisia ryhmiä eli paikallistiimejä, jotka suunnittelevat ja toteuttavat valtaosan yhdistyksen vertaistoiminnasta. Paikallinen vertaistoiminta muotoutuu etenkin tekijöidensä, mutta myös osallistujiensa kaltaiseksi. Paikallistiimeille ja vapaaehtoisille tarjotaan koulutusta, ideoita ja tukea sekä ohjataan vuositeeman, strategian ja muiden tärkeiden painotusten huomioimiseen toiminnassa. Paikallistiimien toimintaa ohjaa paikallistiimin hallinnon vuosikello, paikallistoiminnan tavoitteet ja kriteerit määrärahojen jakoon sekä muut yhdistyksen säännöt, strategia ja suunnitelmat.

Vuonna 2027 paikallistiimejä toimii seuraavilla alueilla/paikkakunnilla aakkosjärjestyksessä:

- Helsinki/pääkaupunkiseutu
- Häme
- Jyväskylä
- Kuopio
- Oulu
- Pori
- Rovaniemi
- Tampere/Pirkanmaa
- Turku

Paikallistiimien tarkemmat suunnitelmat vuodelle 2027 liitteessä 1

Ohjattu vertaistoiminta voi olla keskustelevaa (esim. vertaisryhmät), toiminnallista (esim. teemaillat ja retket), vapaamuotoista oleskelua (esim. perhekahvilat), suljettua (osallistujat sitoutuvat toimintaan tietyksi ajaksi) tai avointa (mukaan voi tulla uusia osallistujia milloin vain).

Sateenkaariperheiden paikallisen vertaistoiminnan voi karkeasti jaotella perheille, alle kouluikäisille, kouluikäisille ja aikuisille suunnattuun toimintaan sekä kulttuuriseen ja yhteisölliseen toimintaan.

Perheille suunnattu toiminta

Perheille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi perhetapaamiset, perhekahvilat, retket ja leirimuotoinen toiminta. Toiminnassa ominaista on, että se tarjoaa lapsille leikkiseuraa ja oman perheen näkyväksi ja hyväksytyksi tulemisen kokemuksia sekä aikuisille mahdollisuuksia saada vertaistukea. Perhetapaamiset ja perhekahvilat ovat matalan kynnyksen tapahtumia, joihin on helppo osallistua ja sitä kautta uskaltautua mukaan myös muuhun yhdistyksen toimintaan. Perhekahvilat ja -tapaamiset voivat olla suunnattu tietylle kohderyhmälle, kuten sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, polyperhekahvila, kumppanuusvanhemmuusperhekahvila, *family club* ja *tvåspråkiga familjecafé*.

Alle kouluikäisille suunnattu toiminta

Alle kouluikäisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotapaamiset, satuhetket, taaperotapaamiset ja lastentuokiot. Lapset osallistuvat toimintaan vanhempiensa kanssa ja toiminnan tavoitteena voi olla paitsi lapsille elämysten ja omien ikätoverien kanssa kohtaaminen myös lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhdetta vahvistavat elementit. Osassa perhetapaamisista on omaa ohjelmaa aikuisille ja lapsille.

Kouluikäisille suunnattu toiminta

Kouluikäisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi toiminnalliset ja vertaistuelliset koululaistapaamiset, koululaisleirit ja retket. Koululaiset ovat tervetulleita kaikkiin perhetapaamisiin siinä missä pienemmätkin, mutta koululaisten toiminnassa huomio kiinnitetään kouluikäisten erilaisiin tarpeisiin leikki-ikäisiin nähden. Toiminnassa tunnistetaan, että vertaiskokemukset saman ikäisten kanssa ovat erityisen tärkeitä oman identiteetin rakentamisessa. Toiminnalla tuetaan myös kouluikäisten ja vanhempien keskinäisiä suhteita. Osa toiminnasta on suunnattu ainoastaan koululaisille, mutta useimmat koululaisten perheille, joten myös vanhemmat ja pikkusisarukset ovat tervetulleita. Pääkohderyhmänä 7-17-vuotiaat.

Aikuisille suunnattu toiminta

Aikuisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi alkutaival-tapaamiset, vertaisryhmät, aikuisten retket ja leirimuotoinen toiminta ja teemaillat. Aikuisille suunnatussa toiminnassa tunnistetaan erityisesti eri kohderyhmät. Alkutaival-toiminta on tarkoitettu perheellistymistä suunnitteleville, haaveilijoille sekä jo lasta odottaville ja vauva-arkea eläville. Erilaisia vertaisryhmiä on mm. sateenkaarevat isyys, sosiaaliset vanhemmat, yhden vanhemman perheet, myöhäisheränneet, sukupuoleltaan moninaiset vanhemmat, uusperheiden tapaamiset.

Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta

Paikallistiimit osallistuvat alueillaan erilaisiin kulttuuritapahtumiin ja teemapäiviin tai -viikkoihin järjestämällä näihin liittyviä tapaamisia ja tapahtumia. Osa vapaaehtoisista tekee myös paikallista vaikuttamistyötä, kuten kouluttaa opiskelijoita ja ammattilaisia tai vierailee kouluissa ja yhteisöissä. Paikallistiimit tekevät usein myös läheistä yhteistyötä alueen muiden perhetoimijoiden ja -palveluiden tai esimerkiksi nuorisotyön kanssa.

Kansainvälistä sateenkaariperhepäivää (IFED eli International Family Equality Day) vietetään aina toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina samanaikaisesti kymmenissä maissa ympäri maailman. Teemapäivänä järjestetään sateenkaariperhetapahtumia sadoissa kaupungeissa kaikilla mantereilla. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä. Suomessa useimmat paikallistiimit järjestävät teemapäivän tapahtumia.

Pridet ovat suosittuja tapahtumia, jotka keräävät suuren osallistujamäärän tapahtumillaan ja tuo näkyvyyttä yhdistykselle. Paikallisten Setojen ja Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n viestinnän ulottumattomissa. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä ja uuden toiminnan lanseeraaminen Prideilla voi auttaa kohderyhmän löytämisessä. Esittelypöydät ja -teltat sekä lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle (ja muulle yleisölle) helpottaen heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin. Esimerkkejä Pride-ohjelmasta ovat Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet, perhepiknikit, kulkueblokki (lastenvaunuilla), vertaisryhmät ja -tapaamiset sekä perheretket.

TransHelsinki on sukupuolen moninaisuutta juhlistava teemaviikko, joka sijoittuu perinteisesti 20.11. vietettävän kansainvälisen transmuistopäivän (TDOR eli Transgender Day Of Remembrance) ympärille. Samana päivänä on myös lapsen oikeuksien päivä. Viikon perheille suunnattuun ohjelmaan voi kuulua esimerkiksi perhetapaaminen, sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, verkkoluento- tai vertaisilta ja Miten transihmiset tekee lapsia? -tilaisuus.

Tavoitteet:

- IFED- ja Pride-tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla
- Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden ja toiminnan pariin
- Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti alueensa yhteistyöverkostoja
- Paikallistiimejä ja vapaaehtoisia motivoidaan ottamaan vastuuta oman alueensa ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta ja vaikuttamistyöstä
- Paikallismedia huomioi tapahtumat

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Paikallistiimit järjestävät kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia ja samalla juhlistetaan yhdistyksen 30-vuotisjuhlavuotta.
- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin tapahtumakalenterissa ja kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla
- Pride-tapahtumien perheille suunnatusta ohjelmasta kootaan tapahtumakalenteriin tietoa sekä jatketaan vuonna 2022 lanseeratun #PerhePride -tunnisteen käyttöä (työntekijät)
- Innostetaan paikalliset järjestämään sateenkaariperhepäivän tapahtumia ja järjestämään Pride-tapahtumissa perheohjelmaa sekä osallistumaan yhdistyksen esittelypöydällä/-teltalla päätapahtumiin
- Koulutetut vapaaehtoiset järjestävät Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuuksia Pride-tapahtumien yhteydessä
- Helsingin paikallistiimi järjestää TransHelsinki -viikolla perhetapaamisen. Työntekijävetoisesti järjestetään Lapsiperheellistymisen ABC transihmisille.

4.4. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen on yksi järjestön keskeisistä tavoitteista. Kehittämistyötä tehdään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti yhdistyksen strategian mukaisesti. Vertaistoimintaa kehitetään paitsi työntekijöiden toimesta myös vapaaehtoisten kanssa ja erityisesti vapaaehtoisille. Vertaistoiminnan kehittämisestä vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

Vapaaehtoiset toimivat yhdistyksen vertaistoiminnassa erilaisilla vapaaehtoistyön tasoilla, eri aikaresursseilla ja erilaisista motiiveista lähtöisin. Vapaaehtoiset toimivat yhdistyksessä useimmiten paikallisessa toiminnassa paikallistiimeissä tai valtakunnallisessa toiminnassa, leiritiimeissä, kokemuskouluttajina ja lastenohjaajina/-hoitajina. Vapaaehtoistoiminnan avulla voidaan tarjota sellaisia erityisiä toimintamuotoja ja vertaistukea, joita muutoin ei olisi mahdollista

tarjota. Vapaaehtoiset ovat myös hyvin erilaisia taidoiltaan ja tiedoiltaan. Vapaaehtoisten tukeminen, kannustaminen ja kouluttaminen näyttelevät tärkeää roolia heidän jaksamisensa ja motivaation ylläpitämisessä ja on sitä kautta vertaistoiminnan kehittämisen tärkeimpiä tehtäviä.

Tavoitteet:

- Suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta
- Taata vapaaehtoisten oikeuksien toteutuminen
- Pitää yllä vapaaehtoisrekisteriä
- Varata vapaaehtoistoimintaan riittävät resurssit
- Ottaa vastaan vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet ja pyrkiä etsimään heille heidän taitojensa mukaisia tehtäviä sekä innostamaan heitä mukaan vartaistoiminnan kehittämiseen
- Tarjota vapaaehtoisille tehtävässä tarvitsemaansa perehdytystä, koulutusta, ammatillista tukea, ohjausta ja työvälineitä toimintaan
- Arvioida toiminnan riskit ja varmistaa turvallinen toimintaympäristö niin vapaaehtoisille kuin osallistujille
- Tarjota mahdollisuus kehittyä, oppia ja kokea uutta vapaaehtoistoiminnassa
- Vapaaehtoinen kokee itsensä arvokkaaksi ja tärkeäksi osaksi yhdistystä
- Vapaaehtoinen kokee itsensä motivoituneeksi sekä toimii ilolla ja ylpeydellä yhdistyksen edustajana
- Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistyön kehittäminen on suunnitelmallista ja tavoitteellista
- Vertaistoiminta vastaa kohderyhmän tuen tarpeisiin ja toiveisiin

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Pidetään 2023 käyttöön otettua vapaaehtoisrekisteriä ajantasaisena
- Vertaistoiminnan kehittämisen keskiössä on vapaaehtoisten hyvinvointi, innostaminen ja palkitseminen
- Jatketaan toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman juurruttamista toimintaan
- Tehdään vapaaehtoisten materiaalipankista helppokäyttöinen ja informatiivinen, josta on helppo hakea tietoa
- Vapaaehtoisten kanssa ollaan yhteydessä
    - Tarvittaessa sähköpostitse, puhelimitse ja WhatsApp-viestitse
    - Kehittämispäivillä ja muissa tapaamisissa (ks alla)
    - Paikallistiimin ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin tapaamisissa paikkakunnilla
        - Pyritään järjestämään jokaisen tiimin kanssa kerran vuodessa tai vähintään kahden vuoden välein
        - Tapaamisen yhteydessä voidaan järjestää yhteistyössä tapahtuma perheille ja/tai suunnittelijoille
- Vapaaehtoisille tarjotaan monipuolisesti koulutusta
    - Sateenkaariperheiden vapaaehtoistyön perehdytyskoulutus järjestetään 2-3 kertaa vuodessa vapaaehtoisille. Perehdytyskoulutuksesta tehdään videotallenne, jonka uusi vapaaehtoinen katsoo puolen vuoden sisällä aloittamisesta.
    - Vapaaehtoisten kouluttamista jatketaan seuraavista teemoista
        1. esteettömyyskoulutus vapaaehtoisille ja hallitukselle
        2. koulutus leiritoiminnasta
        3. miten tehdä yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa omalla paikkakunnalla
    - Verkkokokoontumisia/-koulutuksia vapaaehtoisille tiimeille kaksi kertaa vuodessa painottaen kevät- ja syyskauden aloituksia
    - Setan ryhmänohjaajakoulutusta ja kokemuskouluttajien koulutuksia
    - Muiden yhteistyökumppanien koulutuksia (esim. KSL, Soste ja Kepa)
    - Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan

- Uusia vapaaehtoisia otetaan ja innostetaan mukaan toimintaan
    - Uusien vapaaehtoisten täsmärekrytointia tehdään uusille alueille ja erityisryhmien toimintaan
    - Tuetaan erityisesti pienten tiimien alueellista toimintaa ja mahdollistetaan toiminnan kasvua
    - Uusia vapaaehtoisia rekrytoidaan paikallistiimeissä sekä valtakunnallisilla rekrytointikampanjoilla erityisesti ennen alla mainittuja koulutuksia
    - Paikallistiimejä tuetaan uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa esimerkiksi tuomalla paikallistiimien toimintaa aiempaa näkyvämmäksi viestinnässä sekä julkaisemalla vapaaehtoisena toimivien esittelyjä ja tarinoita
- Vapaaehtoisten hyvinvointia ja jaksamista tuetaan
    - Vapaaehtoisille tarjotaan riittävä perehdytys ja tietoa vapaaehtoistoiminnan koordinaattorilta ja tiiminsä pidempiaikaisilta vapaaehtoisilta
    - Vapaaehtoisia muistetaan ja palkitaan vuosittain
    - Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuuksia virkistäytymiseen
    - Tuetaan vapaaehtoisten ryhmäytymistä
    - Järjestetään vapaaehtoisen ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin välisiä yksilöllisiä kehityskeskusteluita tarpeen mukaan
    - Vapaaehtoisten palaute-/seurantakyselyt toteutetaan syksyisin
    - Ylläpidetään vapaaehtoisten valtakunnallisia viestiryhmiä keskinäiseen vertaistukeen (WhatsAppissa)
    - Kannustetaan vertaisoppimiseen toisiltaan ja kehitetään yhteistyötä yli tiimirajojen
    - Tarjotaan työnohjauksellista tukea
- Hallituksen osallistumista vertaistoiminnan kehittämiseen kehitetään

Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille

Kerran vuodessa järjestetään kaksipäiväiset vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät vaihtuvalla paikkakunnalla. Syksyisin puolestaan on järjestetty vapaaehtoisille ja heidän perheilleen yhteinen toimintapäivä Helsingissä. Vuonna 2027 kehittämispäivät pidetään Lapuan leirikeskuksessa. Syksyn toimintapäivää ei vuonna 2027 järjestetä, sillä sen sijaan toteutetaan vuosijuhlaan liittyvä juhlaseminaari.

Tapahtumat palvelevat erilaisia tarkoituksia: kehittämispäivät ovat aikuisille suunnattu viikonloppukokonaisuus, jossa yhdistyvät virkistäytyminen, vertaistuki ja oppiminen. Syksyn toimintapäivä puolestaan tarjoaa mahdollisuuden osallistua yhdessä perheen kanssa yhteiseen tekemiseen ja mukavaan yhdessäoloon.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Järjestetään kaksipäiväiset vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät 20.-21.3.2027 Lapualla yhdessä Suhdekeskuksen kanssa, selvitetään etäosallistumisen mahdollisuutta
- Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistäytymistä.
- Kehittämispäiviin kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus.
- Tapahtumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta seuraavan vuoden koulutukselliset osuudet suunnitellaan vastaamaan vapaaehtoisten tarpeita ja toiveita
- Kehittämispäivissä opittua jaetaan myös niille vapaaehtoisille, jotka eivät ole osallistuneet tapahtumaan
- Myös hallitus osallistuu kehittämispäiville ja pääsee tutustumaan vapaaehtoisiin. Kehittämispäivien yhteydessä järjestetään myös yhdistyksen kevät- ja syyskokoukset. Kehittämispäivien ohjelmaa ei järjestetä päällekkäin kokousten kanssa.

5. Viestintä, järjestöllinen kehittäminen ja hallinto

5.1. Viestintä

Viestintästrategiakausi 2023–2026 päättyi vuoteen 2026. Strategian toimenpiteistä toteutettiin valtaosa suunnitellusti. Yhdistys laatii uuden viestintästrategian vuoden 2027 aikana. Strategiatyön rinnalla jatketaan kahta jo käynnistynyttä kehittämiskokonaisuutta: jäsen- ja varainhankintaviestinnän juurruttamista osaksi vakiintunutta toimintaa sekä poikkeustilaviestinnän osaamisen juurruttamista. Muita keskeisiä viestintäkokonaisuuksia vuonna 2027 ovat 30 v juhlavuoden viestintä sekä vaikuttamisviestintä eduskuntavaaleihin liittyen. Eri yksiköille ja toiminnoille tehdään alkuvuodesta omat viestintäsuunnitelmat, jotka fokusoivat työtä.

Viestinnän strategiset tavoitteet vuonna 2027:

1. Yhdistykselle laaditaan uusi viestintästrategia, joka ohjaa viestinnän kehittämistä seuraavalla strategiakaudella

2. Jäsen- ja varainhankintaviestintä juurtuu osaksi yhdistyksen vakiintunutta toimintaa

3. Vaikuttamisviestintä tukee yhdistyksen tavoitteiden saavuttamista hallitusneuvotteluissa

Viestintästrategiatyön toimenpiteitä:

- Päättyvän strategiakauden 2023–2026 arviointi: mikä toteutui, mikä jäi kesken (mm. sateenkaarinuorille suunnattu viestintä)
- Nykytilan arviointi ja tämänhetkisiin sekä lähitulevaisuuden tarpeisiin vastaavien tavoitteiden asettaminen
- Uuden viestintästrategian valmistelu yhteistyössä henkilöstön kanssa
- Strategian hyväksyminen hallituksessa

Kriisiviestinnän kehittäminen

Vuonna 2027 jatketaan yhdistyksen kriisiviestintäosaamisen ylläpitämistä, tavoitteena vahvistaa työyhteisön valmiuksia reagoida nopeasti ja johdonmukaisesti erilaisiin poikkeustilanteisiin. Kriisiviestinnän kehittämisessä otetaan huomioon myös antigender-liikkeen vaikutukset ja vihapuheen lisääntyminen, jotka voivat kohdistua yhdistyksen toimintaan tai sen kohderyhmiin.

Kriisiviestinnän toimenpiteet vuonna 2027:

1. Vuonna 2025 laaditun kriisiviestinnän ohjeistuksen aktiivinen päivittäminen ja jalkauttaminen henkilöstölle
2. Sisäisten toimintamallien jatkokehittäminen kriisitilanteiden varalle
3. Tietoturvan parantaminen
4. Antigenderiin ja vihapuheeseen varautuminen viestinnällisesti: ennakoivat viestit, tukimateriaalit, reagointimallit, hallituksen ja vapaaehtoisten kouluttaminen

Verkkosivut ja materiaalit:

Verkkosivuihin liittyvät toimenpiteet:

1. Verkkosivujen jatkokehitystarpeiden tunnistaminen ja priorisointi käyttäjäpalautteen ja henkilöstön havaintojen pohjalta
2. Seurataan, löytävätkö kohderyhmät tarvitsemansa tiedon verkkosivuilta
3. Sivuston kieliversiot, mikäli eng. käännöksiä ei ehditä viedä sivustolle -26 aikana
4. Sisältöjen ajantasaisuuden varmistaminen ja päivitysten koordinointi
5. Kumppanuusvanhemmaksi.fi-sivuston ylläpito ja tarvittavat korjaukset

Materiaalien kehittäminen vuonna 2027:

1. Opas- ja materiaalitarpeiden kartoitusta
2. Todennäköisesti ei resursseja päivittää, taittaa tai painattaa materiaaleja
3. Myös materiaalien postituskustannuksia joudutaan punnitsemaan säästösyistä

Muut viestinnän kanavat:

Vuonna 2027 valmisteltava uusi viestintästrategia ohjaa jatkossa viestinnän keinojen ja kanavien valintaa. Vuoden 2027 aikana kanavavalinnat tehdään strategisten tavoitteiden mukaan, vuoden 2023–2026 strategian linjauksia jatkaen kunnes uusi strategia valmistuu.

- Uutiskirjeet toimitetaan toimintavuoden aikana n. 2000 tilaajalle. Toinen uutiskirje keskittyy vaikuttamistyöhön kohderyhmänä yhteistyökumppanit ja päättäjät, toinen toimintaan, tapahtumiin ja neuvontaan kohderyhmänä sateenkaari-ihmiset, perheet, jäsenet jne.
    - Pyritään Vaikuta kanssamme -uutiskirjeessä väh. 50 % avausprosenttiin
    - Pyritään Sateenkaariperheissä tapahtuu -uutiskirjeessä väh. 35 % avausprosenttiin
    - Pohditaan, miten voitaisiin hyödyntää uutiskirjettä (automaatiot jne.) tehokkaammin jäsen- ja varainhankintaviestinnässä
- *Sosiaalinen media:* Ylläpidetään olemassa olevia kanavia. X:n käytöstä viestintäkanavana luovutaan. Someviestinnän painopiste erityisesti Instagramissa.

Viestinnän kampanjoita:

Vuonna 2027 kampanjoiden määrää ja sisältöä suunnitellaan resurssien mukaan, painottaen eduskuntavaaleja, jäsenhankintaa ja lahjoittamista.

1. **Sateenkaariperheet 30 v -juhlavuoden kampanja – ”Iloa suojelemassa jo 30 vuotta”:** tehdään juhlavuodelle erillinen viestintäsuunnitelma alkuvuodesta, kun resurssit vahvistuvat.
2. **Vaikuttamisviestinnän kampanja eduskuntavaaleihin 2027 liittyen:** puolueiden kantojen ja yhdistyksen tavoitteiden (mm. sijaissynnytys, useamman oikeudellisen vanhemman tavoite) kierrättäminen. Osallistutaan yhteistyökumppaneiden (esim. Seta, Anna Ääni Lapselle) kampanjoihin.
3. **Jäsenhankintakampanjoinnin jatkaminen:** sosiaalisessa mediassa ja tapahtumien yhteydessä, korostetaan jäsenyyden merkitystä ja yhteisöllisyyttä
4. **Lahjoittamiseen kannustava kampanjointi:** eri lahjoitusvaihtoehtojen esiin tuominen ja tarinallinen viestintä lahjoittamisen vaikutuksista sateenkaariperheiden elämään
5. **Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä (IFED)** 2.5.2027 – 30 v teema
6. **Valtakunnallinen #PerhePride-kampanja** ja tapahtumien mainostus Priden aikaan (touko–syyskuu)
7. **Muut kampanjat:** yhteistyökumppaneiden kanssa, teemapäivien ja -viikkojen viestintä

5.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen

Sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien oikeuksiin, mahdollisuuksiin ja hyvinvointiin liittyy edelleen lukuisia asioita ja tekijöitä, joita ei tunneta.

Tavoitteet
Yhdistyksen toiminta perustuu tutkittuun tietoon kohderyhmän tarpeista. Ammatillisen työn kehittäminen ja lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmään vaikuttaminen priorisoidaan selvitysten mukaisesti olennaisimpiin ja kiireellisimpiin asioihin.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Syksyllä valmistellaan vuoden vaihteessa 2027–2028 kerättävä suuri sateenkaariperhekysely, jossa kerätään tuloksellisuusdatan lisäksi palautetta palveluista, toiveita toiminnasta sekä tietoa ajankohtaisista sateenkaariperhearjen tilanteista ja ajankohtaiset vaikuttamistyön teemoista
- Mahdollisia muita aiheita, joista kyselyitä voisi olla tarkoituksenmukaista tehdä, on samaa sukupuolta olevien parien kokemukset adoptiopolulta ja myöhäisheränneiden perhetilanteet

5.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut jo useita vuosia yli 1000, mutta jäsenmäärässä on pientä vuosittaista vaihtelua. Kyselyiden perusteella tiedämme, että yhdistys tavoittaa toimintansa kautta satoja henkilöitä, jotka eivät ole jäseniä.

Tavoitteet
Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäseninä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä. Jäseneksi liittyminen on houkuttelevaa ja helppoa. Yhdistyksen jäsenmäärä kasvaa.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Kehitetään edelleen yhdistyksen jäsenviestintää osana vuositeemaa

5.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden

Hallitus

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6–8 kertaa vuodessa, josta ainakin kaksi etäkokouksena. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja. Hallituksen jäsenet ovat vapaaehtoisia. Heille ei makseta palkkiota.

Hallitus asettaa työryhmiä ja hallituksen jäsenet edustavat yhdistystä muiden toimijoiden toimielimissä. Hallituksen käsittelyyn nousevat vuonna 2027 ennen kaikkea juhlavuoteen liittyvät suunnitelmat sekä sopeutustoimenpiteet. Jos rahoitusleikkaukset kohdistuvat vaikuttamistyöhön, hallituksen rooli vaikuttamistyössä kasvaa.

Hallinto

Vuonna 2022 vahvistettu strategia 2030 ohjaa myös hallinnon kehittämistä. Yhdistyksen hallintoa ohjaa johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon ohjeet. Johtosääntöä tarkennetaan vuosittain. Muita ohjaavia asiakirjoja ovat taloussääntö (sisältää matkustussäännön), palkkapolitiikka (päivitetty 2020), tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (viimeksi päivitetty 2023 ja 2024), perheystävällisyysohjelma (luotu 2022), työsuojelun toimintaohjelma (luotu 2024), paikallistoiminnan tavoitteet ja määrärahojen myöntämisen kriteerit (päivitetty 2019) sekä leiritoiminnan tavoitteet ja rahoitusmalli (luotu 2025).

Tavoitteet
Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat, jäsenet, osallistujat ja asiakkaat yhdenvertaisesti.

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Tehdään vuosittain strategian 2030 toimeenpanosuunnitelma ja toimintasuunnitelma
- Järjestetään kevätkokous la 20.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä. Päivät järjestetään Lapualla

- Syyskokous järjestetään pe 12.11. yhdistyksen toimistolla Helsingissä, juhlavuoden seminaarin kanssa yhtä aikaa

Henkilöstö

Yhdistys työllistää vuonna 2027 yhteensä 10 täysiaikaista työntekijää, elleivät rahoitusleikkaukset vähennä määrää. Vuonna 2027 henkilöstöpolitiikassa painopisteinä esihenkilötyön vahvistaminen , muutoksiin sopeutuminen ja sijaisjärjestelyiden suunnittelu.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esihenkilötyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen, sekä vuonna 2020 käynnistetyn esihenkilötyöryhmän toiminnalla. Palkkausta kehitetään vuonna 2020 vahvistetulla palkkalinjauksella. Työyhteisön toimintaa kehitetään vuonna 2023 päivitetyllä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, vuonna 2022 vahvistetulla perheystävällisyyssuunnitelmalla, vuonna 2024 vahvistetulla työsuojelun toimintaohjelmalla sekä viestintästrategialla 2023–2026. Loppuvuodesta 2023 vahvistettiin varhaisen tuen malli, ja vuonna 2025 turvallisuusohjeistus. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Terveystalon kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamääristä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään joka toinen vuosi jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Vuosien 2021–2023 aikana on työstetty kaikkien toimintojen tuloksellisuuden mittaamiseen soveltuvat mittaristot, joilla toimintaa raportoidaan myös STEAlle.

Toimitilat

Sateenkaariperheet ry:n toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Haapaniemenkatu 7-9C, 2.krs. Toimitila on 525 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta, neljästä ryhmätilasta ja muista tiloista. Toimitiloihin on muutettu kesällä 2023. Toimitiloja jakaa yhdistyksen kanssa Yksin Vanhempana ry. Yhdistyksen käytössä on reilu puolet toimitilasta.

Talous

Yhdistyksen rahoitus perustuu pääosin Stean avustuksiin. Muita rahoittajia ovat Helsingin, Oulun, Turun ja Tampereen kaupungit. Kaupunkien avustukset ovat nousseet tasaista tahtia. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, ennen kaikkea leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynnin tuottoja. Omaa varainhankintaa on tehty myös yhteistyössä Seta ry:n kanssa.

Vuoden 2027 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 948 877 euroa:

Yleishallinto 254 284
Sateenkaariperhetoiminta 258500
Suhdekeskus 176093
Monimuotoiset perheet -verkosto 260 000

Toimenpiteet vuonna 2027:

- Vuositeeman puitteissa vuoden 2027 aikana on tarkoitus kartoittaa uusia avustuslähteitä, kehittää jäsen- ja varainhankintaa sekä karsia kuluja mahdollisten leikkausten puitteissa

- Talouden seurantaa toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Hallitus nimittää kaksi tositetarkastajaa parantamaan omavalvontaa.
- Paikallistoiminnan määrärahat varataan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2019 päivitettyjen kriteerien perusteella.
- Leiritoiminnan määrärahat varataan vuoden 2025 aikana vahvistettujen kriteerien perusteella

LIITE 1: Lapsiperhetyön paikallistiimien toimintasuunnitelma

Helsinki/ pääkaupunkiseutu

Pääkaupunkiseudun paikallistiimi järjestää vuonna 2027 monipuolista vertaistuellista, yhteisöllistä ja virkistyksellistä toimintaa sateenkaariperheille, perheellistymistä suunnitteleville sekä sateenkaariperheiden lapsille ja nuorille. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa vertaistukea, lisätä yhteisöllisyyttä ja tarjota erilaisissa elämäntilanteissa oleville osallistujille turvallisia kohtaamispaikkoja. Toiminta perustuu pääosin vapaaehtoisten järjestämiin tapaamisiin ja tapahtumiin. Osa toiminnasta on suunnattu kaikille sateenkaariperheille, osa tiettyihin kohderyhmiin kuten kumppanuusvanhemmuusperheille, sijaissynnytyksen avulla perheellistyneille perheille, eibinäärisille vanhemmille ja perheille, kouluikäisten lasten perheille sekä teini-ikäisten lasten vanhemmille. Vauvoille ja pienille lapsille suunnatuissa tapahtumissa painottuvat matalan kynnyksen tapaamiset, joiden kautta uudet sateenkaariperheet pääsevät mukaan toimintaan ja jatkavat mukana toiminnassa lasten kasvaessa. Perheet ja lapset pääsevät tutustumaan vertaisiinsa. Tapahtumat ovat kävijämääriltään suuria, ja erityisesti viikonloppu- ja teematapahtumat houkuttelevat uusia osallistujia. Kesällä 2026 järjestetty ensimmäinen vauvatapaaminen keräsi lähes 60 osallistujaa, minkä jälkeen myös perhekahvilatoiminnan osallistujamäärät kasvoivat merkittävästi.

Perheille suunnattu toiminta

- Viikoittainen perhekahvila tiistaiaamuisin
- Viikonlopun perhekahviloita n. 10 kertaa vuodessa, osin teemallisia.
- Vauvaryhmä, n. 11 kertaa vuodessa
- Pienten lasten viikonloppukahvilat, 5 kertaa vuodessa
- Kumppanuusvanhempien kahvilat ja vertaistapaamiset, 6–10 kertaa vuodessa
- Sijaissynnytyksen kautta perheellistyneiden tapaamiset, 5 kertaa vuodessa
- Ei-binääristen perheiden tapaamiset, 2 kertaa vuodessa
- Sukupuoleltaan moninaisten lasten toiminta, 1–3 kertaa vuodessa
- Koululaisten tapahtumat ja retket, 5 kertaa vuodessa
- Lasten roolipelihetki, 1 kerta
- Sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, 10 kertaa vuodesta
- Joululahjavalvojaiset, 1 kerta

Aikuisille suunnattu toiminta

- Alkutaival-vertaisryhmä, 10 kertaa vuodessa
- Lukupiiri, 11 kertaa vuodessa
- Leffakerho, 5 kertaa vuodessa
- Kässäkerho, 4 kertaa vuodessa
- Aikuisten sunnuntaiseikkailut ja retket, 5 kertaa vuodessa
- Teini-ikäisten lasten vanhempien vertaistoiminta (brunssit ja muut kokoontumiset), 6 kertaa vuodessa
- Ei-binääristen vanhempien ja vanhemmuutta suunnittelevien tapaamiset, 2 kertaa vuodessa
- Isompien teinien ja aikuisten sateenkaariperhelasten peli-ilta, 1–2 kertaa vuodessa
- Isätapaamiset, 5–10 kertaa vuodessa

Tiimitoiminta

- Tiimipalavereita 2 kertaa vuodessa
- Kuka tahansa voi ehdottaa omia tapaamisia, tiimi tukee järjestämisessä.

Leiritoiminta

- Ei-binääristen vanhempien leiri
- Kumppanuusperheiden ja sateenkaari-isien perheleiri
- Koululaisleiri
- Helsingin sateenkaariperheiden yhteinen viikonloppuleiri
- Teini-ikäisten lasten vanhempien leiri Helsingissä
- Vanhempien toiminnallinen ja vertaistuellinen viikko Pelkosenniemellä

Häme

Kanta-Hämeen alueella paikallistoiminta käynnistettiin vuoden 2019 alussa. Paikallistiimiin kuuluu virallisesti viisi henkilöä, mutta kaksi on pyörittänyt Hämeen Sateenkaariperheiden toimintaa viime vuoden elokuusta lähtien. Tapaamiset järjestetään Hämeenlinnassa viikonloppuisin, jolloin myös koululaisten ja kauempaa tulevien on helpompi osallistua. Tapaamiseen kutsutaan mukaan myös perheestä haaveilevat ja alkumetreillä olevat. Suurin osa tapaamisista järjestetään MLL:n tiloissa, Malliksella, Hämeenlinnan keskustassa. Tämän lisäksi tapaamme retkien merkeissä. Tämä on ollut osallistuvien perheiden toivomus. Malliksella on hyvät sosiaali- ja leikkitilat ja sinne on helppo tulla niin julkisilla kuin autollakin. Valitettavasti tila on muuttunut maksulliseksi vuoden 2026 alussa eikä muuta vastaavaa tilaa löytynyt ilmaiseksi, joten perhekahvilatapaamiset pidetään jatkossakin siellä. Perhetapaamisten sisältöjä kehitetään yhdessä osallistujien kanssa. Paikallistoiminnan tavoitteena on mahdollistaa vertaistuki sekä lasten mahdollisuus tutustua monenlaisiin perheisiin ja toisiinsa sekä luoda ystävyyssuhteita muiden sateenkaariperheiden lasten kanssa. Tavoitteena on luoda tapaamisia, joihin lähialueiden sateenkaariperheet voivat osallistua matalalla kynnyksellä. Toimintaan osallistuville kerrotaan Sateenkaariperheet ry:n jäsenyydestä ja jaetaan tietoa valtakunnallisesta toiminnasta ja tapahtumista.

Toiminta vuonna 2027:

- Perhetapaamiset noin kuukausittain, joiden joukossa seuraavat tapahtumat:
- Tapaamiset Malliksella (paikallisen MLL:n tilat), keskustelua aikuisille ja leikkejä ja askartelua lapsille
- Leikkitapaaminen KidsPark Hugolassa (esim. helmi- tai maaliskuu)
- Leikkipuistotreffit (toukokuu ja syyskuu)
- Kesäretki Särkänniemeen/Linnanmäkeen/kylpylään (kesä- tai heinäkuu)
- Hippalot (=Hämeenlinnan lasten taidefestivaalit) ja Hämeenlinna Pride (elokuu)
- Pikkujoulut (marras- tai joulukuu)

Jyväskylä

Jyväskylän paikallistiimi jatkaa tutulla kaavalla pienillä lisäyksillä. Tavoitteena on järjestää vähintään kaksi tapaamista tai tapahtumaa kuukaudessa.

- Perhetapaamiset:
  Suunnitelmissa on kuukausittaiset perhekahvilat, mikäli näihin löytyy järjestäjäksi vapaaehtoinen. Tapaamiset sisältävät mahdollisuuksien mukaan kerroittain vaihtuvat teemat (askartelu, leivonta, jumppa, musiikki...). Lisäksi tilasta löytyy välineitä vapaaseen leikkiin. Uutuutena perhekahviloissa otetaan käyttöön “aikuisten rupattelupöytä”, jotta halukkaiden kesken saadaan lisättyä vertaistuellista keskustelua.
- Vauvatreffit jatkuvat kevätkaudella, jos syyskaudella riittää aktiivisia kävijöitä, toiminnalle on tarve ja vetäjäksi löytyy halukas vapaaehtoinen. Vuoden viimeisellä tapaamisella vietetään perheiden yhteistä pikkujoulua pienen ohjelman kera.

Aikuisten tapaamiset:

- Vertaistoimintaa pelkästään aikuisille. Vapaata illanviettoa tutustuen ja jutustellen.

IFED ja Pride:

- Toukokuussa vietetään IFEDiä totutusti juhlan parissa, tai kokonaan uudella konseptilla. Syyskuussa osallistutaan pride-viikkoon yhteistyössä Jyväskylän Setan kanssa.

Tavoitteena on järjestää viikon aikana vähintään kaksi omaa tapahtumaa. Mikäli löytyy vapaaehtoinen, osallistutaan kulkueeseen ja puistojuhlaan omalla ständillä. Erityisesti näihin tapahtumiin osallistumalla pyritään tavoittamaan uusia mahdollisia jäseniä.

Vappupiknik:

- Kahtena edellisenä vuonna järjestetty perheiden vappupiknik järjestetään uudelleen.

Retket:

- Hyväksi havaitut retket pyritään järjestämään uudelleen vuoden aikana niin, että jokaisena vuodenaikana niitä on vähintään yksi: Talvella mäenlasku ja makkaranpaisto, keväällä vierailu Leo's leikkimaassa/elokuvissa, kesällä eläinpuisto tai huvipuistoretki sekä piknik-tapaaminen liikennepuistossa ja syksyllä ruskaretki evästyksen kera. Retket järjestetään mahdollisimman esteettömiin kohteisiin Keski-Suomen alueella.

Alkutaival:

- Syksyllä järjestetään kolmen tapaamiskerran pituinen suljettu alkutaival-ryhmä heille, jotka odottavat lasta, ovat hoidoissa tai suunnittelevat perheenlisäystä. Tapaamiset järjestetään kahvilan kabinetissa.

Keski-Uusimaa

Keski-Uudenmaan paikallistoimintaan ei ole vuodelle 2027 suunniteltua toimintaa.

Kokkola

Kokkolan kaksihenkisen tiimin toiminta on tällä hetkellä epävarmaa. Vuonna 2027 keskitytään rekrytoimaan uusia vapaaehtoisia alueelle.

Kuopio

Kuopion suunnitelmat vuodelle 2027 ovat epävarmat. Toiveena on järjestää perhekahviloita.

Oulu

Vuonna 2027 Oulun paikallistoiminnasta vastaavat 21 henkilöä (osa liittyneet varsinaisiksi vapaaehtoisiksi, osa mukana vetämässä esimerkiksi lukupiirejä yhdessä vapaaehtoisten kanssa). Vapaaehtoiset ottavat päävastuun tapahtumien järjestämisestä. Vapaaehtoiset ovat jakautuneet neljään pienemään yhdessä aktiivisemmin toimivaan porukkaan kiinnostuksenkohteiden ja tapahtumien mukaan: itselliset, sateenkaariperhetapaamiset, aikuisten tapahtumat ja some.

Toiminnan tavoitteena on tarjota turvallinen, avoin ja matalan kynnyksen tila, jossa voi kohdata muita sateenkaarevia ihmisiä, samassa elämäntilanteessa olevia sekä muita samoista asioista kiinnostuneita ihmisiä. Tavoitteena on tarjota vertaistukea, saada tietoa toiminnasta, mahdollistaa lasten ja aikuisten ystävyyssuhteiden synty ja luoda matalan kynnyksen osallistumis- ja harrastusmahdollisuuksia ja -kokemuksia sekä tarjota hengähdyshetkiä arkeen. Välipala- ja kahvitarjoilu on osoittautunut Oulun toiminnassa osallistujille tärkeäksi tiukan yhteiskunnallisen taloustilanteen keskellä. Suurin osa toiminnasta on täysin maksutonta osallistujille.

Suurin osa toiminnasta pystytään järjestämään myös englanniksi. Tilojen esteettömyyteen pyritään kiinnittämään huomiota. Oulussa on haastavaa löytää lapsille sopivia tiloja ja tiloja suuremmille aikuisryhmille, jonka vuoksi joudumme käyttämään maksullisiakin tiloja ja kaikki tilat eivät vastaa esteettömyyskriteereitä. Uusia ja esteettömiä tiloja etsitään aktiivisesti. Vihreän talon käyttömahdollisuus tulee myös loppumaan toukokuussa 2027.

Osallistujille kerrotaan yhdistyksen tekemästä työstä ja jäsenyydestä, sekä vapaaehtoistyöstä ja siihen liittymisestä. Toiminnan jatkuvuuden ylläpitäminen on tärkeää paikallistiimille.

Yleiset suunnitelmat

- *Vihreän talon sateenkaariperhetapaamiset 2krt/kk/viikonloppuisin*
- *Sateenkaariperhekahvila arki-iltoina 1-4 krt/kk, Mll:n tiloissa tai Vihreällä talolla*
- *Sateenkaareva lukupiiri 1x/kk*
- *Sateenkaareva fantasialukupiiri 1x/kk*
- *Itsellisten vanhempien olohuone 1x/kk*
- *Helminauhakahvila lahjasolutaustaisille perheille 1x/kk*
- *Taidepäiväkirjatyöpaja 1x/kk*
- *Käsityöilta 4x/vuosi*
- *Vapaaehtoisten virkistäytyminen 2krt/vuodessa, toiminnansuunnittelu 3krt/vuodessa*
- *Paikallistoiminnan ja pride-tapahtumien suunnittelu 2-3 krt/vuodessa*
- *Leiri sateenkaariperheille, joissa alle kouluikäisiä lapsia*
- *SATEENKAARIPERHEET RY:N VUOSIPÄIVÄJUHLINTA: mediayhteys, juhlintaa paikallistasolla ja yhdistyksen toiminnan näkyväksi tekemistä*
- *IFED: Lapsiperheellistymisen abc, alkutaival-tapaaminen, Sosiaalisten vanhempien vertaistapaaminen, Vihreällä talolla sateenkaariperhepäivänjuhlat, satutuokio kirjastolla, sateenkaariperhe-teemainen kirjanäyttely kirjastolla, koululaisten ja nuorten hohtokeilaus/megazone tms., yhteistyö sateenkaarisenioreiden ja läheisten kanssa, kutsutaan mukaan sateenkaariperhepäivän juhliin*
- *OULU PRIDE – VIIKON OHJELMA: sosiaalisten vanhempien vertaistapaaminen, alkutaival-vertaistapaaminen, helminauha vertaistapaaminen lahjasoluperheille, itsellisten vanhempien tapaaminen, lapsiperheellistymisen ABC-luento, vauvavyöhyketerapian kokeilukerta sateenkaariperheille vapaaehtoisen vetämänä, vauvojen värikylpy, pride-viikon perhekahvilat, pride-valokuvaus, Leo's leikkimaa, Seikkailupuisto Huikia, perhebrunssi, sateenkaareva lukupiiri ja sateenkaareva fantasialukupiiri, satutuokio kirjastossa, sateenkaarevien lastenkirjojen näyttely kirjastossa*
- *OULU PRIDE PUISTOJUHLAN PERHEALUE: aidattu perhealue puistojuhlassa, jossa myös pomppulinnat isoille ja pienille erikseen, kirjastoauto, kasvomaalaus, keppihevosrata, lastenmusiikkiyhtye lavaohjelmaan, välipalaa jaettavaksi 200 lapselle, paikalliset toimijat kutsutaan yhdessä toteuttamaan perhealueen ohjelmaa, esim Mll, Oulun taidekoulu, Erityislapsiperheiden asialla, Ensi- ja turvakoti ym, ilmainen arvonta yhteistyössä paikallisten yritysten ja toimijoiden kanssa, samalla kerätään yhteystietoja sähköpostilistaa varten niiltä, jotka ovat kiinnostuneita samaan tietoa toiminnasta ja niiltä jotka ovat kiinnostuneita vapaaehtoistyöstä, talkoolaisten sitouttaminen ja palkitseminen, jotta ei jäädä pulaan esim. aitojen kantamisen kanssa*

Kuukausittaiset lisäsuunnitelmat 2027

Kuukausittain järjestetään:

- Vihreän talon sateenkaariperhetapaamiset viikonloppuisin 2 kertaa kuukaudessa Vihreässä talossa.
- Sateenkaariperhekahvila 1-4 kertaa kuukaudessa arki-iltaisin MLL Perhepesässä tai Vihreässä talossa.
- Itsellisten vanhempien olohuone 1-2 kertaa kuukaudessa MLL Perhepesässä.
- Helminauha-vertaistapaaminen lahjasoluperheille kerran kuukaudessa MLL Perhepesässä.
- Sateenkaareva lukupiiri kerran kuukaudessa Vihreässä talossa.
- Sateenkaareva fantasialukupiiri kerran kuukaudessa Vihreässä talossa.
- Taidepäiväkirjatyöpaja kerran kuukaudessa Kumppanuuskeskuksessa.
- Käsityöilta neljä kertaa vuodessa Yhteisötila Höyhtyän Välkkeessä.

Tammikuu

- Tammikuussa järjestetään retki Leo's Leikkimaahan Ouluun.

Helmikuu

- Helmikuussa ohjelmassa ovat:
- Pulkkamäki Puusepänpuistossa.
- Luistelutapahtuma Pateniemen tekojääradalla.
- Ystävänpäivätapahtuma Vihreässä talossa.

Maaliskuu

- Maaliskuussa järjestetään:
- Pääsiäisrieha Vihreässä talossa.
- Kylpyläretki Edeniin.

Huhtikuu

- Huhtikuussa tehdään luontoretki Liminganlahden luontopolulle ja lintutornille.

Toukokuu

- Toukokuu on tapahtumarikas kuukausi:
- Toimintapäivä, luontoretki Rokuan kansallispuistoon sekä kylpylävierailu Rokua Health & Spa -kylpylään.
- Leikkitreffit Raakkulan leikkipuistossa (2 kertaa).
- IFED-tapahtuman vietto erilaisissa tapahtumapaikoissa viikon aikana.
- Vapaaehtoisten virkistäytymistapahtuma MLL Perhepesässä.
- Sateenkaariperheleiri perheille, joissa on alle kouluikäisiä lapsia, Oulun alueella tai muualla Pohjois-Pohjanmaalla.

Kesäkuu

- Kesäkuussa järjestetään:
- Retki Oulun liikennepuistoon.
- Leikkitreffit Raakkulan leikkipuistossa.
- Juhannusjuhlat tai piknik Ainolan puistossa tai MLL Perhepesässä.

Heinäkuu

- Heinäkuussa tehdään retki Vauhtipuistoon Ouluun.

Elokuu

- Elokuussa vietetään Oulu Pride -viikkoa, jonka aikana järjestetään useita tapahtumia eri puolilla kaupunkia.

Syyskuu

- Syyskuun ohjelmassa ovat:
- Lasten kesäteatteriretki Hupisaarten kesäteatteriin.
- Aikuisten kuntonyrkkeilyn tutustumiskerta kuntonyrkkeilysalilla.

Lokakuu

- Lokakuussa tehdään luontoretki Liminganlahden luontokeskukseen ja lintutornille.

Marraskuu

- Marraskuussa järjestetään:
- Syysnaamiaiset Vihreässä talossa.
- Museoretki Museokeskus Tiimaan.
- Vapaaehtoisten virkistäytyminen tai pikkujoulut MLL Perhepesässä.
- Sateenkaariperheet ry:n vuosijuhlat, joiden yhteydessä järjestetään tapahtumia eri puolilla Suomea viikon aikana.

Joulukuu

- Joulukuussa järjestetään useita yhteisöllisiä joulutapahtumia:
- Sateenkaariperheiden pikkujoulut Vihreässä talossa.
- Sateenkaarevan lukupiirin pikkujoulut Vihreässä talossa.
- Sateenkaarevan fantasialukupiirin pikkujoulut Vihreässä talossa.
- Itsellisten vanhempien pikkujoulut MLL Perhepesässä.
- Sateenkaariperheiden aikuisten pikkujoulut MLL Perhepesässä.
- Sateenkaareva Oulu -joulumyyjäiset Oulun kansainvälisellä koululla.

Näiden tapahtumien lisäksi säännöllinen kuukausittainen vertaistoiminta jatkuu ympäri vuoden.

Pori

Tavoitteena on järjestää Alkutaival-tapaamisia sekä käynnistää perhekahvilatoiminta. Toiminnalla pyritään tarjoamaan vertaistukea, vahvistamaan yhteisöllisyyttä ja tukemaan lapsiperheiden hyvinvointia alueella.

Rovaniemi / Lappi

Rovaniemen paikallistoimintaan ovat tervetulleita kaikki Lapin alueen sateenkaariperheet. Rovaniemen perhekahvilatoiminta jatkuu aiempaan tapaan järjestämällä 3–5 perhekahvilatapaamista sekä kevät- että syyskaudella. Perhekahvilatoiminnassa teemme yhteistyötä Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa ja tapaamiset toteutetaan MLL:n järjestämänä Rovaniemen avoimen päiväkodin tiloissa. Paikallistoiminta on hyvin vapaamuotoista ja tapaamiset toteutetaan kahden vapaaehtoisen voimin. Vuonna 2027 toimintaa jatketaan aiempaan tapaan. Perhekahvilatoiminnan lisäksi pyritään järjestämään 1–2 kertaa vuodessa jokin erityinen tapahtuma, esimerkiksi RolloHalli-käynti tai teatterissa vierailu. Mikäli uusia vapaaehtoisia innostuu mukaan järjestelemään tapahtumia, voidaan toimintaa laajentaa ja monipuolistaa. Vuonna 2027 osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Arctic Pride -viikkoon omalla tapahtumalla.

Toimenpiteet vuonna 2027 (10–13 tapahtumaa)

- Perhetapaaminen suunnilleen kerran kuussa (kesätauko pois lukien) avoimen päiväkodin tiloissa (7–9 tapaamista)
- Teemalliset perhetapaamiset: (3–4 tapaamiskertaa)
- Perhetapaaminen Arctic Pride –tapahtuman yhteydessä
- Tapaaminen RolloHallissa tai Rovaniemen teatterissa (1–2 tapaamiskertaa) tai vastaava
- Perhetapaaminen/pikkujoulut avoimen päiväkodin tiloissa joulukuussa

Tampere/ Pirkanmaa

Tampereen alueen toimintaa organisoi noin kaksikymmentähenkinen tiimi. Siitä perhekahvilan ja Alkutaival ryhmän vetäjiä on 7 henkilöä.

Paikallistiimi kokoustaa noin kaksi kertaa vuodessa suunnitellen alueen toimintaa kevät ja talvikaudelle. Paikallistiimi järjestää tiimin kesken ideointipäiviä, joka mahdollistaa myös tiimin jäsenten tutustumista toisiinsa.

Tampereella tehdään aktiivisesti yhteistyötä Tampereen kaupungin, Sinuksi ry (ent. Pirkanmaan Seta), Perhesuhdekeskuksen, Huushollin ja muiden yksityisten paikallistoimijoiden kanssa kuten Lastenkupla.

Paikallistoiminnan retkistä osa on maksullisia ja osa maksuttomia. Osallistumismaksuissa huomioidaan yhdistyksen jäsenet. Retkiä suunnitellessa pyritään huomioimaan sateenkaariperheiden eri-ikäiset lapset ja laaja toiminta-alue. Osa retkistä suunnataan tietyille kohderyhmille.

Paikallistiimi tiedottaa alueen toiminnasta sosiaalisen median kautta kuten Instagramin ja Facebookin välityksellä sekä mainostavat tulevia tapahtumia kasvotusten tapahtumien aikana.Tämän lisäksi tapahtumatiedot löytyvät Sateenkaariperheet ry uutiskirjeestä ja uudistuneesta tapahtumakalenterista sekä Sinuiksi ry tapahtumakalenterista. Tampereella järjestetään toimintaa erilaisilla teemoilla eri perheryhmille erikseen ja yhdessä, sisällä ja ulkona. Lapsille suunnatun toiminnan lisäksi järjestetään myös aikuisille omaa vertaistuellista toimintaa.Jatkossa toimintaan pyritään sisällyttämään myös koulutuksellisia tapahtumia sekä jakamaan tietoa yhdistyksen toiminnasta.

Toimenpiteet vuonna 2027 (arvio n. 115 tapaamista):

Perheille suunnattu toiminta:

- Perhekahvila toimintaa viikoittain (n. 52 tapaamista)
- Kesällä puistotreffejä kiertävästi Tampereen eri puistoissa (4-6 kertaa)
- Perhetapaamisia kuukausittain mahdollisimman monipuolisesti esimerkiksi sisäleikkipuisto tapaamisia, ulkoilua- ja retkeilyä Pirkanmaalla, kylpyläretki, Taikaponit tallivierailua Valkeakoskella, museovierailua.
- Kaikkien perheiden joulujuhla
- Isovanhempien/läheisten päivä sateenkaariperheiden lasten kanssa
- Lastenkupla perhetapahtuma perheleirin jälkeen
- Pienten lasten vertaistuellinen kulttuuritapahtuma teatteriin
- Sosiaalista Sirkusta työpaja yhteistyössä Sorin sirkuksen kanssa
- Koululaisille suunnattu toiminta:
- Koululaisten vertaistuellinen elokuvailta ja keilaus
- Koululaisten toiminnallinen tapaaminen kuten Rush Nekala, tai Megazone

Aikuisille suunnattu toiminta:

- Alkutaival -vertaistapaamiset kerran kuukaudessa (11 tapaamista)
- Sosiaalisten vanhempien vertaistuellisia tapaamisia aikuisille
- Eroperhekahvila tapaamisia
- Aikuisten vertaistuelliset tapaamiset toiminnallisen tekemisen äärellä (4 tapaamista vuodessa)
- Aikuisten koulutuksellinen luento/ keskustelutilaisuus yhteistyötä hyödyntäen esim. perhesuhdekeskuksen kanssa. Teemoina mm parisuhteen hyvinvointi /tai vanhemmuuden vahvistaminen sateenkaariperheissä.
- Perhesuhdekeskuksen kanssa yhteistyössä Rakkaussuhdeviikonloppu tai Rikasta minua kurssi
- Aikuisten pikkujoulut (toiminnallinen osuus ja illallinen)

Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta:

- Aikuisille vertaistuellinen Lukupiiritoiminta
- Aikuisten vertaistuellinen kädentaidot tapaamisia
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän juhlapäivä

Pride-toiminta:

- Osallistutaan Manse Pride –viikolle, yksi perhetapaaminen, yksi perhekahvila ja kulkuessa blokkipaikka perheille sekä puistojuhla perheiden alueella.

● Osallistutaan lähikuntien prideille kuten nokia, Akaa, Hämeenkyrö.

Leirimuotoinen toiminta:

- Perinteinen perheleiri noin 50-55 henkilöä, lastehoitajia 5hlö
- Aikuisten pyöräilyretki valtakunnallinen tapahtuma (to-su)
- Vertaistuellinen 1 yön kevätretki Pirkanmaalla (la-su)

Turku

Turun paikallistiimissä toimii 2027 alusta seitsemän vapaaehtoisen joukko, yhden vapaaehtoisen jäädessä pois 2026 lopussa. Myös kaksi muuta tiimiläistä jättäytyy mahdollisesti pois vuoden 2027 aikana. Tiimiin rekrytoidaan aktiivisesti uusia

vapaaehtoisia.

Viestimme toiminnastamme Facebookissa (Turun seudun sateenkaariperheet), Instagramissa (@turunsateenkaariperheet) ja Sateenkaariperheiden tapahtumakalenterissa. Lisäksi ylläpidämme kahta Whatsapp- ryhmää: Sateenkaariperheet Turus ja Lukupiiri.

Teemme tiivistä yhteistyötä Turun ja Kaarinan Seurakuntayhtymän sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Turun osaston kanssa. Nämä molemmat toimijat myös informoivat toiminnastamme heidän tiloissaan omilla sosiaalisen median kanavillaan.

Tapahtumat vuonna 2027:

- Perhetapaamiset Kauppakeskus Skanssin Skappelissa joka toinen keskiviikko (yht noin 20 tapaamista)
- Sunnuntaitapaamisia Perhetalo Heidekenillä, (n.2-4 tapaamista)
- Askartelukerho Perhetalo Heidekenillä (n. 6-8 tapaamista)
- Aikuisten lukupiiri Turun Pääkirjastolla noin kerran kuukaudessa (yht noin 8 tapaamista)
- Sateenkaariperhepäivän liikunnallinen temppuratatapahtuma Kaarinan Hovirinnan koululla
- Pride-viikon teemaohjelmaa, kuten esiintyjä, kylttipaja tai muu tapaaminen
- Laskiaisen pulkkarieha Impivaaran pulkkamäessä
- Yksi tai useampia luontoretkiä Turun ja lähialueiden luontopoluille ja retkikohteille
- Retki Zoolandiaan
- Jokin opastettu retki esim. museoon tai näyttelyyn
- Joulunajan puurojuhla
- Mahdollisten uusien vapaaehtoisten myötä uutta toimintaa (päiväretket? Koululaistoiminta?)

LIITE 2: Sateenkaari-ihmisten suhdekeskuksen toimintasuunnitelma

Sateenkaari-ihmisten suhdekeskuksen tehtävänä on tukea ja lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten itse määrittelemiin läheisiin ihmissuhteisiin. Niitä ovat esimerkiksi suhteet lapsuudenperheeseen, sukulaisiin ja muihin läheisiin, erilaiset rakkaussuhteet, ystävyyssuhteet, suhteet itse valitussa perheessä ja suhteet lapsiperheissä silloin, kun suhteen yksi tai useampi osapuoli kuuluu sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöön. Suhdekeskuksen kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä.

Sateenkaari-ihmisten suhdekeskus toimii valtakunnallisesti. Suhdekeskus toteuttaa vertaistoimintaa, tarjoaa ammatillisia tukipalveluita ja tuottaa tietoa ja materiaaleja suhteiden tueksi. Sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityiskysymyksiä ja tuen tarpeita kartoitetaan jatkuvasti, ja kerättyä tietoa hyödynnetään kaikessa kehittämis-, kouluttamis- ja vaikuttamistyössä. Suhdekeskus kouluttaa ihmissuhde- ja perhetyön ammattilaisia ja tekee vaikuttamistyötä palveluiden kehittämisprosesseissa.

Suhdekeskus on hallinnollisesti osa Sateenkaariperheet ry:tä. Suhdekeskus tekee läheistä yhteistyötä muiden ammatillisia tukipalveluita tarjoavien sateenkaarijärjestöjen kanssa. Yksi tehtävistä on koordinoida sateenkaarijärjestöjen ammatillisten ja valtakunnallisten tukipalveluiden palveluohjausta sekä tukityötä tekevien työntekijöiden verkostoa.

Hallinto, kehittäminen ja viestintä

Rahoitustilanne vuodelle 2027 on erittäin epävarma. Tämä toimintasuunnitelma on valmisteltu tilanteeseen, jossa rahoitusleikkauksia ei ole tullut. Niitä kuitenkin erittäin todennäköisesti tulee, joten tämä toimintasuunnitelma sopeutetaan uuteen rahoitustasoon alkuvuodesta 2027.

Suhdekeskuksessa työskentelevät johtava asiantuntija ja suhdetyön asiantuntija. Toimintaa ohjaavia dokumentteja ovat esimerkiksi Sateenkaariperheet ry:n ja Suhdekeskuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä soveltuvin osin Sateenkaariperheiden strategia. Suhdekeskuksen omaa strategia ja viestintästrategia työstetään loppuun 2027 kevään aikana.

Suhdekeskukselle on vahvistettu vuonna 2025 uusi ohjausrakenne, johon kuuluu kaksi kehittämisryhmää: yhdistyksen sateenkaarityöntekijöistä koostuva asiantuntijaryhmä sekä hallituksen jäsenistä ja Suhdekeskuksen vapaaehtoisista ja työntekijöistä koostuva työryhmä. Ryhmät tukevat työntekijöitä toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Viestintää kehitetään Sateenkaariperheet ry:n viestintäpäällikön tuella ja erillisen viestintäsuunnitelman linjaamana, joka valmistellaan vasta loppuvuodesta 2026 ja alkuvuodesta 2027 rahoitustilanne huomioiden.

Vuosi 2027 on Suhdekeskuksen 10-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuotta huomioidaan myöhemmin suunniteltavin toimenpitein.

Viestinnän tavoite

Alustavasti: Suhdekeskuksen viestintä vahvistaa tunnettuutta, tuo lisää osallistujia tapahtumiin ja auttaa kohderyhmää löytämään heidän hyvinvointiaan tukevan tiedon äärelle.

Viestinnän toimenpiteet 2027:

- Ylläpidetään uutta verkkosivustoa sateenkaarisuhteet.fi
- Jatketaan Instagram-tilin tavoittavuuden kasvattamista

- Pidetään yllä tapahtumien hyvää no show -prosenttia, ettei tapahtumia jouduttaisi perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Seurataan tilannetta läpi vuoden.
- Muut toimenpiteet tarkennetaan viestintäsuunnitelmassa.

Ammatillinen, psykososiaalinen tuki

Tavoite

Vaikeissa perhe- tai suhdetilanteissa olevat sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä saavat ammatillisen tuen palveluista tarpeitaan vastaavaa tietoa, tukea ja palveluohjausta selvitäkseen kriisistä ja ratkaistakseen läheissuhteidensa haasteita.

Suhdekeskukseen kertyy tietoa ja asiantuntemusta sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteiden uusista ilmiöistä ja tuen tarpeista.

Toimenpiteet 2027

- Puhelinpalvelu palvelee kerran viikossa kaksi tuntia (tällä hetkellä ma klo 10-12)
- Päivystyschat palvelee tunnin viikossa (tällä hetkellä to klo 9-10)
- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin yhteydenottajaa tuetaan tilanteessaan puhelimitse/chatissa sekä jatko-ohjataan tarvittaessa muihin palveluihin tai Suhdekeskuksen tukikeskusteluihin
- Pidetään yllä tuki@sateenkaarisuhteet.fi -sähköpostiosoitetta, jonka kautta voi myös tehdä ensiyhteydenoton. Yhteydenottoon saa suhdetyön asiantuntijalta **yhden** vastauksen, joka sisältää palveluohjauksen
- 1-5 kerran tukikeskustelujaksot vaikeissa suhdetilanteissa oleville sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen silloin, kun suhdetyön asiantuntija harkitsee, että osapuolet eivät ole saaneet tai eivät tule saamaan riittävää tukea julkisista palveluista. Tukikeskustelut tapahtuvat videoyhteydellä, puhelimitse tai kasvokkain Helsingissä. Tilanteita esimerkiksi:
    - Erityisen vaikeat suhde- ja erotilanteet, joihin liittyy lapsia
    - Monisuhteen ongelmat
    - Ongelmat itse valitun perheen suhteissa
    - Kumppanuus- ja uusperheiden vanhemmuuden jakamisen tai erotilanteen ongelmat
    - Vaikeat perhetilanteet seksuaalivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ja heidän vanhempiensa, puolisoiden tai muiden läheisten välillä (Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus tukee sukupuolivähemmistöjä ja heidän läheisiään vastaavissa tilanteissa)
- Jokainen yhteydenotto ja tukikeskustelu kirjataan seurantalomakkeeseen ja kertynyttä tietoa analysoidaan palveluiden kehittämiseksi ja kohdentamiseksi.

Tavoitellut tulokset

Asiakkaista

- 80% kokee keskustelun helpottaneen oloa (kaikki tukimuodot)
- 80% kokee, että saivat tukea niihin asioihin, joista halusivat keskustella tukitapaamisessa
- 70% tiedot ja keinot löytää ratkaisu suhdetilanteeseen kasvoivat tukitapaamisessa

Vertaistoiminta

Tavoite

Vertaistoimintaan osallistuneet sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä kokevat saaneensa tietoa ja keinoja suhteensa vahvistamiseksi tai rakkaus- tai läheissuhteen rikkoutumisesta selviämiseksi.

Osallistujat kokevat saaneensa apua vertaistuesta ja vähemmistöstressin lieventyneen. Eroryhmiin osallistuneiden osallisuus kasvaa ja yksinäisyys vähenee.

Toimenpiteet 2027

- Kehitetään ja vahvistetaan vertaistoimintaa strategiasta nousevien kärkien pohjalta.
- Mahdollisesti eroryhmä-työskentelyn kehittäminen uudenlaiseksi. Tähän asti toteutettu Suomalaisen eroseminaarin mukaisesti. Tarve luoda oma, sensitiivisempi ja sateenkaarierityisiä kysymyksiä sisällyttävämpi malli.
- Sateenkaarierityiset eroryhmät: 1 valtakunnallinen (lähivkl + verkkotapaamiset) ja Helsinki / työntekijä ja/tai ulkopuolinen eroseminaarikoulutuksen saanut ohjaaja
- Ystävyys-, rakkaus- ja läheissuhteita tukevat suhdetuokiot eri puolilla Suomea: 8 tuokiota / vapaaehtoiset ja työntekijä
- Rakkaussuhteita tukevat kurssiviikonloput eri puolilla Suomea: 3-4vkl / vapaaehtoiset
- Myöhäisheränneiden ryhmä Helsingissä n. 11 tapaamista / vapaaehtoiset
- Helsinki Pride -tapahtumassa yksinäisyyteen vastaavaa toimintaa kuten kulkueblokki ja piknik-alue / työntekijät ja vapaaehtoiset
- Kaikki toteutettava toiminta on vuosien aikana vakiintunutta toimintaa

Tavoitellut tulokset

Toimintaan osallistuneista

- 80% on saanut tietoa suhteisiin vaikuttaneista tekijöistä ja keinoja vahvistaa suhdettaan tai selvitä suhteen rikkoutumisesta
- 80% on hyötynyt vertaistuesta
- 80% vähemmistöstressi on helpottunut tapahtuman ajaksi
- 80% kokee omien tai suhteen voimavarojen kasvaneen
- Lisäksi eroryhmän osallistuneista:
    - osallisuuden kokemus on kasvanut
    - yksinäisyyden kokemus on vähentynyt
    - mielen hyvinvointi lisääntyy (positiivisen mielenterveyden mittari)

Muu neuvonnallinen toiminta ja materiaalit

Tavoite

Tietoa ja neuvonnallista materiaalia sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteiden tueksi on saatavilla eri muodoissa saavutettavasti ja yleistajuisesti.

Toimenpiteet 2027

- 2 verkkoluentoa sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen eri teemoilla
- Yksinäisyyteen liittyvä neuvonnallinen chat Pride-aikana
- Suhdepostia-tekstit Instagram-tilille ja verkkosivuille lähes viikoittain
- Olemassa olevien painettujen materiaalien jakaminen: Rakkaussuhteen työkirja ja Suhdekupla-keskustelukortit
- Uusien verkkosivujen ylläpitoa ja parantelua
- Ei uusia materiaaleja

Tavoitellut tulokset

- Kohderyhmät ovat saaneet tietoja, keinoja ja välineitä läheissuhteidensa hyvinvoinnin tueksi.
- Osallistuneet/materiaaleja käyttäneet tietävät, mistä saa apua läheissuhteiden sateenkaarierityisiin kysymyksiin.
- Suhdekeskuksen tunnettuus on kasvanut materiaalien jakamisen myötä.

Vapaaehtoistoiminta

Tavoite

Suhdekeskuksen vapaaehtoiset kokevat vapaaehtoisena toimimisen merkitykselliseksi ja arvostetuksi. He kokevat saavansa riittävästi tietoa ja tukea vapaaehtoisena toimimiseen. Heidän oma ja/tai suhteensa hyvinvointi lisääntyy vapaaehtoisena toimimisen myötä.

Toimenpiteet 2027

- Suhdekeskuksen vapaaehtoistoimintaa järjestetään organisoidusti ja tuetusti työntekijöiden taholta. Suurin osa vapaaehtoisista ohjaa suhdetuokioita ja rakkaussuhdekursseja, jotka ovat erityinen vapaaehtoisuuden muoto. Vapaaehtoisten tulee ryhmän ohjaamisen lisäksi hallita laajojakin tietopohjaisia sisältöjä ihmissuhteiden eri teemoista. Viikonloppukursseja ohjatessaan vapaaehtoiset ovat vastuussa koko viikonlopun kulusta. Suhdekeskuksessa ohjataan Helsingissä myös myöhäisheränneiden ryhmää, joissa käsitellään erityisen haasteellisia suhdetilanteita sateenkaari-ihmisten ja heidän (ex-)kumppaneidensa, vanhempiensa tai muiden läheistensä välillä.
- Koulutukset ja tuki:
    - viikonlopun mittainen täydennyskoulutus kaikille vapaaehtoisille (=vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät)
    - tarvittavat lisäperehdytykset yksittäisille vapaaehtoisille teemoitettujen suhdetuokioiden ja -kurssien sisältöihin
    - yksilöllisiä ohjauskeskusteluja puhelimitse tai videoyhteydellä
    - Muita mahdollisia koulutuksia pohditaan strategiatyön pohjalta

Tavoitellut tulokset

Suhdekeskuksella on osaavia, sensitiivisiä ja sitoutuneita vapaaehtoisia, mikä takaa vertaistoiminnan laadukkuutta. Vapaaehtoisista

- 80% kokee saaneensa riittävästi tietoa ja tukea
- 90% kokee toiminnan merkitykselliseksi
- 90% kokee, että heidän vapaaehtoisuuttaan arvostetaan
- 80% kokee myönteistä vaikutusta omaan hyvinvointiinsa

Ammattilaisten koulutus ja palveluiden kehittäminen

Tavoite

Pari-, perhe- ja erotyön palveluiden ja ammattilaisten osaaminen tunnistaa ja huomioida sateenkaarevien läheissuhteiden erityiskysymyksiä sekä kohdata ja tukea sateenkaari-ihmisiä heidän perhe-, rakkaus- ja läheissuhteissaan kasvaa koulutusten, konsultoinnin ja vaikuttamistyön myötä. Palveluissa tunnistetaan sateenkaari-ihmisten läheissuhteiden yhdenvertaisuuden edistämisen tarpeellisuus.

Palveluiden kehittämisprosessissa edistetään sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden yhdenvertaisuutta.

Toimenpiteet 2027

Suhdekeskuksessa karttunutta tietoa sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityispiirteistä ja tuen tarpeista viedään ammattilaisten tietoisuuteen kehittämällä pari-, perhe- ja erotyön palveluita.

- Toimitaan yhdessä Setan, lähisuhdeväkivaltajärjestöjen ja Itä-Suomen yliopiston yhteisessä Sateenkaari-ihmisten lähisuhdeväkivalta -verkostossa ja edistetään hankemahdollisuuksia tiedon ja osaamisen lisäämiseksi
- Koulutetaan ammattilaisia harkitusti. Mahdollisesti juhlavuoden seminaari tai koulutustilaisuus.

- Jatketaan koulutus- ja asiantuntijayhteistyötä kirkon perheneuvonnan kanssa.
- Osallistutaan Parisuhdeverkoston toimintaan. Tehdään aktiivista vaikuttamistyötä yhteistyöverkostoissa.
- Lisätään ammattilaisten tietoisuutta kaikkien sateenkaarijärjestöjen erityisasiantuntijuusalueista ja konsultointipalveluista koulutusten ja asiantuntijapäivien yhteydessä.
- Jaetaan olemassa olevia materiaaleja esim. sateenkaarijärjestöjen palvelukarttajulistetta

Tavoitellut tulokset

Yhteistyökumppanit palveluissa ovat edistäneet palveluidensa yhdenvertaisuutta konkreettisin toimenpitein (esim. järjestämällä koulutusta työntekijöilleen tai tekemällä muutoksia viestintäänsä), minkä johdosta sateenkaari-ihmisten on mahdollista saada ko. palveluissa apua perhe- ja läheissuhteisiinsa erityiskysymykset huomioiden.

Ammattilaisten koulutusten palautekyselyyn vastanneista

- 80% koki osaamisensa kasvaneen tunnistaa sateenkaarevien läheissuhteiden erityiskysymyksiä
- 80% koki saaneensa keinoja tukea sateenkaari-ihmisten perhesuhteita
- 90% tietää, mistä löytää lisää sateenkaaritietoa

Yhteistyö sateenkaarijärjestöjen kanssa

Tavoite

Suhdekeskuksen toiminta ja palvelut ovat merkityksellinen osa valtakunnallisten sateenkaaripalveluiden kokonaisuutta. Yhteistyö muiden tuki- ja neuvontapalveluita tarjoavien sateenkaarijärjestöjen kanssa edistää sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia sateenkaarierityisissä kysymyksissä.

Toimenpiteet 2027

Suhdekeskus toimii sovitusti koordinoivana tahona palveluohjauksen yhteisessä kehittämisessä ja sateenkaarijärjestöjen asiakastyötä tekevien työntekijöiden verkoston ylläpitämisessä:

- 2 verkostotapaamista
- Jaetaan asiantuntijuutta sateenkaarijärjestöjen työntekijöiden kesken verkostotapaamisissa
- Tehdään tarkoituksenmukaista asiakkaiden palveluohjausta järjestöjen kesken.
- Tehdään tarvittaessa työparityöskentelyä (yhdistetään kahden järjestön erityisasiantuntijuus) erityisissä asiakastilanteissa.
- Suhdekeskuksen koordinoimana laadittu valtakunnallisten sateenkaaripalveluiden palvelukartta päivitetään vuosittain.

Tavoitellut tulokset

Kyselyyn vastanneista sateenkaarijärjestöjen työntekijöistä

- 80% kokee yhteistyön edistävän sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia
- 90% kokee, että Suhdekeskus on toimiva osa valtakunnallisesti toimivien sateenkaarijärjestöjen ja -palveluiden kokonaisuutta
- 90% kokee palveluohjauksen olevan toimivaa Suhdekeskuksen ja oman organisaationsa välillä

LIITE 3: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma vuodelle 2027

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on yhteiskunta, jossa perheet ovat yhdenvertaisia ja jokainen perhe voi olla itsestään ylpeä.

Monimuotoiset perheet on kymmenen perhejärjestön yhteistyöverkosto. Järjestöjä yhdistää se, että kaikkien kohderyhmät poikkeavat jollain tavalla usein oletetusta perheestä. Järjestöjen yhteenlasketut kohderyhmät edustavat yli kolmasosaa kaikista suomalaisista perheistä.

Monimuotoiset perheet -verkostossa ovat mukana Adoptioperheet ry, Käpy Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Monimuotoiset perheet –verkoston toiminta perustuu strategiaan 2030 sekä vaikuttamistyön strategiaan 2024–2027. Näiden pohjalta on muodostettu vaikutusketjuja, joiden avulla muodostetaan vuosittainen toimintasuunnitelma. Toimintaa rahoittaa STEA. Toiminnan tuloja haetaan myös muilta tahoilta ja koulutustuottoina.

Tarkoitus

Verkosto edistää perheiden yhdenvertaisuutta lainsäädännössä, politiikassa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa, hallinnossa, palvelujärjestelmässä sekä työelämän rakenteissa. Verkosto lisää ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta yhteiskunnassa tiedon, vuorovaikutuksen ja yhteistyön keinoin.

Toiminta

Verkosto toimii perheiden monimuotoisuuden yhteiskunnallisena erityisasiantuntijana. Verkosto kokoaa ja kirkastaa jäsenjärjestöjensä ja niiden kohderyhmien kautta tietoa perheiden monimuotoisuudesta ja monimuotoisten perheiden tarpeista. Verkosto tuo ajankohtaisiin keskusteluihin ja prosesseihin edustamiensa perheryhmien näkökulmia. Verkosto vahvistaa päätöksentekijöiden, lainvalmistelijoiden, perheisiin vaikuttavien rakenteiden kehittäjien sekä työelämän toimijoiden osaamista ja ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta ja lapsiperheellistymisen eri tavoista.

Verkosto osallistuu yhteiskunnalliseen yhteistyöhön sen eri tasoilla ja muodoissa. Verkosto myös lisää yhteiskunnallisena asiantuntijana jäsenjärjestöjensä vaikuttavuutta.

Verkoston työ toteutetaan pääosin kolmen työntekijän voimin, jäsenjärjestöjen ja niiden toiminnanjohtajien tuella. Verkostoa hallinnoi Sateenkaariperheet ry ja ylintä päätösvaltaa käyttää johtosäännön mukaisesti 10 jäsenjärjestön toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa verkoston tavoitteista, toiminnan suunnittelusta, ohjauksesta ja arvioinnista työntekijöiden

kanssa.

Kohderyhmät ja yhteistyökumppanit

Keskeiset kohderyhmät ja yhteistyökumppanit verkoston toiminnassa ovat:

1. Poliittiset päättäjät, avustajat ja asiantuntijat sekä lainsäädännöllisen ja poliittisen päätöksenteon kannalta olennaiset viranhaltijat ja vaikuttajat.

2. Julkisia lapsi- ja perhepalveluita ohjaavat ja kehittävät sekä ammattilaisia ja asiantuntijoita yhteen tuovat valtakunnalliset avaintahot; palvelujärjestelmän ammattilaisten osaamista lisäävät tahot; hyvinvointialueiden ja soten palvelukehittäjät.

3. Työmarkkinajärjestöt ja heidän verkostonsa, jotka vaikuttavat työelämän sääntöihin ja rakenteisiin.

Verkosto tekee tavoitteidensa saavuttamiseksi tarvittaessa, resurssiensa puitteissa ja vaikuttavuutta arvioiden, yhteistyötä myös median, tutkijoiden, järjestöjen, ammattilaisten, asiantuntijoiden ja opiskelijoiden kanssa.

Verkoston toiminta ei kohdennu suoraan perheille eikä suurelle yleisölle, ellei sillä ole erityistä merkitystä vaikuttavuuden kannalta. Laajoja kohderyhmiä tavoiteltaessa hyödynnetään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2027 tavoitteet:

1. Monimuotoiset perheet –verkoston näkökulmat näkyvät poliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa, erityisesti vuoden 2027 hallitusohjelmassa.

2. Palvelujärjestelmän ja lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisessä, erityisesti neuvolapalveluissa, otetaan huomioon verkoston esiintuomat perhetilanteet, niiden haasteet ja mahdolliset ratkaisut.

3. Työmarkkinatoimijat ja heidän verkostonsa tuntevat ja huomioivat toiminnassaan, vaikuttamisessaan ja neuvotteluissaan verkoston edustamat perhetilanteet, erityisesti työehtosopimus- ja eläkeneuvotteluissa sekä kolmikantapäätöksenteossa.

Tavoitteet on pilkottu vuoden aikana tehtäviin toimiin ja sovitettu verkoston resursseihin vaikutusketjujen avulla.

Vuoden aikana toteutetaan seuraavia toimia tavoitteiden toteuttamiseksi:

1. Monimuotoiset perheet –verkoston näkökulmat näkyvät poliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa, erityisesti vuoden 2027 hallitusohjelmassa.
   Päävastuutyöntekijä: johtaja

   - Vuoden 2027 ydintehtävänä on saada verkoston vuonna 2025 johtoryhmän hyväksymät poliittiset tavoitteet edistymään vuoden 2027 hallitusneuvottelujen ja hallitusohjelman kirjausten kautta.
     - Tavoitteita ovat mm.

        - lapsiperheellistymisen helpottaminen (mm. hedelmöityshoitolain uudistaminen ja sijaissynnytyksen laillistaminen)
        - vuoroasumisen helpottaminen, vuoroasuville lapsille 2 osoitteen mahdollistaminen ja nk. etävanhemman aseman yhdenvertaistaminen
        - enemmän kuin kahden juridisen vanhemman mahdollistaminen
        - suruvapaa lapsensa menettäneille vanhemmille
        - kaikkien kotikielien merkitseminen väestötietojärjestelmään
        - perheystävällinen maahanmuuttopolitiikka ja työelämä
        - perhevapaajärjestelmän kehittäminen
        - perhehoito-, lastensuojelu- ja adoptiolakien jatkokehittäminen
        - perhetilanteet ja elatusvelvollisuudet huomioivat työttömyys- ja sosiaaliturva sekä elatusjärjestelmän uudistaminen, sisältäen mm. lapsilisän kehittämisen
        - lapsiperheiden toimeentulon varmistaminen ja köyhyyden vähentäminen
        - eläkejärjestelmässä perhe-eläkkeiden säilyttäminen sekä perheiden monimuotoisuuden huomioiminen
        - perintökaaressa ja –verotuksessa sekä edunvalvonnassa perheiden monimuotoisuuden huomioiminen
    - Verkosto kontaktoi päättäjiä, hallitusneuvottelujen vaikuttajia sekä taustatyötä tekeviä tavoitteiden osalta, keskustellen niiden toteuttamismahdollisuuksista ja edistäen niitä yhteistyössä.
    - Tavoitteet näkyvät jo puolueiden ohjelmissa, ja tavoitteena on niiden näkyminen vaaliohjelmissa ja vaalikeskusteluissa niitä edistävillä tavoilla, sekä ennen kaikkea hallitusneuvottelutavoitteissa ja neuvottelujen sisällöissä sekä lopullisessa hallitusohjelmassa konkeettisina kirjauksina. Tämä vaatii tavoitteiden tuntemista, ymmärtämistä ja omaksi ottamista päättäjien keskuudessa.
    - Vaikuttamisessa huomioidaan myös virkakunta sekä muut hallitusneuvotteluihin ja poliittiseen päätöksentekoon vaikuttavat tahot, ja tavoitteita esitellään myös niille (esim. työmarkkinajärjestöt, ministeriöiden viranhaltijat).
    - Osallistutaan Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Ääni lapselle –vaalikampanjaan, erityisesti sen sisältöjen osalta

- Myös vuoden 2027 aikana seurataan poliittista päätöksentekoa kuluvan hallituskauden loppupuolella, viimeaikaisten muutosten vaikutuksia sekä kesken jääviä toimia.
    - Seurattavia teemoja ovat ainakin suruvapaan eteneminen sosiaali- ja terveysministeriön ja sosiaaliturvaministerin kautta, lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolain muutokset, vuoden 2027 budjettimuutosten vaikutukset, maahanmuuttopolitiikkamuutosten vaikutukset sekä sosiaaliturvakomitean työ.
    - Verkosto tarjoaa päätöksentekoon sekä poliittiseen keskusteluun eri perhetilanteiden näkökulmia, haasteita ja mahdollisia ratkaisuja sekä monimuotoisiin perheisiin kohdistuvia vaikutuksia. Tietoa annetaan mm. pyydetyillä sekä oma-aloitteisilla lausunnoilla ja kannanotoilla, vuorovaikutuksella keskeisten päättäjien kanssa sekä vaikuttamistilaisuuksiin osallistumalla.

- Jatketaan vuonna 2024 aloitettua kunta- ja aluevaaliteemojen levittämistä kunta- ja aluepäättäjille ja –vaikuttajille sekä viranhaltijoille.

    - Selvitetään kunnissa tehtyjä toimia kunta- ja aluevaalikauden aikana ja päivitetään tilannekuva vaikuttamisen tueksi käyttämällä esimerkkikuntia ja –alueita.

- Toimitaan eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmän sihteeri-, asiantuntija- ja fasilitoijatahona. Vuonna 2027 toteutetaan 1-2 tapaamista vuoden alkupuolella nykyisen ryhmän kanssa ja kootaan uuden vaalikauden alkaessa uusi ryhmä osallistamalla kaikkia eduskuntaryhmiä työhön. Syksyllä 2027 järjestetään yleisötapahtuma ajankohtaisesta päättäjien toivomasta aiheesta.

- Tehdään asiantuntijatiedon tuottamisessa päätöksentekoon tiivistä yhteistyötä jäsenjärjestöjen kanssa, toimien tulkkina kohderyhmien ja yhteiskunnallisen muutostyön välillä sekä tukien yhteiskunnallisesta asiantuntijaroolista myös jäsenjärjestöjen omaa vaikuttamistyötä ja päättäjäyhteistyötä.

2. Palvelujärjestelmän ja lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisessä, erityisesti neuvolapalveluissa, otetaan huomioon verkoston esiintuomat perhetilanteet, niiden haasteet ja mahdolliset ratkaisut.
   Päävastuutyöntekijä: kehittämispäällikkö, palvelut ja sosiaaliturva

    - Verkostolla on ainutlaatuinen rooli erilaisten perhetilanteiden näkökulmia palvelujärjestelmään kokoavana tahona, jäsenjärjestöjensä kautta perheiltä. Syksyllä 2025 selvitettiin neuvolakyselyllä monimuotoisten perheiden kokemuksia neuvolapalveluista hyvinvointialueiden ajalta. Vuonna 2027 jatketaan vuonna 2026 analysoidun kyselyn tuottaman tiedon ja tuen jakamista palvelujärjestelmän kehittämiseen eri tahoille.
        - Neuvolakyselyn tuloksia levitetään valtakunnallisen tason yhteistyöllä (esim. THL:n Väestöpoliittisen ohjelman neuvolaprojektissa) ja etenkin niiden hyvinvointialueiden kanssa työstäen, joissa tulosten perusteella tarvitaan erityisesti kehitystyötä.
        - Neuvolakyselytuloksilla tuetaan esim. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnittelua, neuvolasuunnittelua ja perhekeskuskehittämistä. Verkosto tuo näihin ja vastaaviin prosesseihin myös muuta perhetietoaan kehittämisen tueksi hyvinvointialueilla.
        - Verkosto jatkaa yhteistyötä Naisasialiitto Unionin Tasa-arvoinen neuvola –koulutushankkeessa (ESR 2025-2027).

    - Osallistutaan valtakunnalliseen palvelujärjestelmän kehittämistyöhön, jota tekevät, koordinoivat ja seuraavat mm. ministeriöt, Opetushallitus, THL, YTHS ja Kela. Verkosto kannustaa yhteistyöllä eri julkisia tahoja huomioimaan paremmin työssään monimuotoiset perhetilanteet sekä toimii perheiden monimuotoisuuden erityisasiantuntijana ja konsultoijana.

    - Verkosto osallistuu jäsenjärjestöjen kanssa aktiivisesti terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston (Palko) linjanvetoon sekä Käypä hoito –suositustyöhön verkoston teemojen osalta.

    - Verkosto jatkaa ammattilaisten osaamisen vahvistamista perheiden monimuotoisuudesta aiempina vuosina tehtyjen oppaiden ja erityisesti vuonna 2026 julkaistun uuden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten tietomateriaalin avulla.

Verkoston tavoitteena on sisällyttää verkoston tietoa ammattilaisten olemassa oleviin koulutussisältöihin mm. oppilaitosyhteistyön avulla.

- Verkosto jatkaa koulu- ja varhaiskasvatusoppaiden sekä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa toteutetun poliisioppaan avulla ammattilaisten tiedon lisäämistä perheiden monimuotoisuudesta sähköisinä versioina. Poliisiopasta pyritään laajentamaan pelastus-, kriisi- ja enihoitotyön ammattilaisille. Oppaat tarjotaan resurssien riittäessä myös ruotsiksi ja englanniksi.
- Varhaiskasvatuksesta vuonna 2026 julkaistujen perheiden kanssa tehtyjen videoiden levitystä ammattilaisille jatketaan.
- Ammattilaisten osaamisen vahvistamiseen kehitetään uusia tapoja resurssien puitteissa. Rahoituksen salliessa uutta sosiaali- ja terveysalan tietomateriaalista tehdään varhaiskasvatusvideoita vastaavaa videotuotantoa ja muuta vaikuttavaksi arvioitua viestintää.
- Verkoston tuottamaa tietoa tarjotaan erityisesti ammattilaisia yhteen tuovien tahojen kuten ammattiliitojen ja –lehtien, sektorijohtotasojen, oppilaitosten ja verkostojen sekä valtakunnallisten tahojen kautta.

- Osallistutaan resurssien salliessa palvelukehittämisen kannalta keskeisiin tapahtumiin, joissa voidaan sekä luoda yhteistyösuhteita ja vuorovaikutusta että tuoda toimijoille tietoa monimuotoisista perheistä. Tällaisia tapahtumia ovat esimerkiksi palvelujärjestelmän ammattilaisten valtakunnalliset messut ja koulutustapahtumat, kuten Educa, Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Lastensuojelupäivät, Surukonferenssi, THL:n TerveSos sekä Kuntamarkkinat.
  - Tapahtumaosallistumisissa panostetaan luentojen, puheenvuorojen ja työpajojen järjestämiseen osana ohjelmaa.

- Verkosto seuraa resurssiensa puitteissa hyvinvointialueiden ja kuntien valtakunnallista ohjaus- ja kehitystyötä, yhteistyötä ja eri alueilla toistuvia kehitysprosesseja, joihin tarjotaan monimuotoisten perheiden näkökulmaa.
  - Hyvinvointialueiden perhepalveluissa verkostolle merkityksellisiä kehitysprosesseja voi olla neuvolatyön lisäksi esimerkiksi sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa, parisuhde- ja erotyössä, lastensuojelussa, perheoikeudellisissa palveluissa, adoptiopalveluissa sekä hedelmöityshoidoissa ja lapsiperheellistymisen tuessa.
  - Kunnissa perheiden monimuotoisuuden kannalta tärkeitä palveluita ovat erityisesti varhaiskasvatus ja koulu, aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastustoiminta sekä työllisyyspalvelut.

- Osallistutaan Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö Itlan ja Lastensuojelun Keskusliiton Perheet keskiöön -toiminnan koolle kutsumaan kansalliseen vaikuttajaverkostoon perhekeskustyön tueksi. Tuodaan esiin järjestöjen roolia palveluiden kehittämisessä.

- Osallistutaan yhteistyö- ja kehittämisverkostoihin sekä tutkimusyhteistyöhön, jotta eri tahot omassa työssään ottavat huomioon perheiden monimuotoisuuden. Verkosto panostaa erityisesti valtakunnallisesti toimiviin yhteistyötahoihin, mutta voi toimia myös alueellisessa tai paikallisessa yhteistyössä, jos sillä on merkitystä pilottina tai muutoin muillekin alueille todennäköisesti hyödyllisenä työnä. Verkosto toimii ainakin seuraavissa tahoissa tai verkostoissa:

- Tasa-arvon neuvottelukunnan TANEn miesjaosto
- Erityislapsiperheiden asemaa edistävä järjestöjen Pähkinänsärkijät-verkosto
- Kirkon kasvatus- ja perheasioiden neuvottelukunta
- Sosiaalioikeudellinen seura
- Tutkijayhteistyössä toimitaan mm. Perhehoitoliiton koordinoiman perhehoidon tutkijaverkoston, FLUX-konsortion sekä Perheiden ja läheissuhteiden tutkimusseuran kanssa.

3. Työmarkkinatoimijat ja heidän verkostonsa tuntevat ja huomioivat toiminnassaan, vaikuttamisessaan ja neuvotteluissaan verkoston edustamat perhetilanteet, erityisesti työehtosopimus- ja eläkeneuvotteluissa sekä kolmikantapäätöksenteossa.
Päävastuutyöntekijä: kehittämispäällikkö, työelämä

- Jatketaan vuonna 2026 päivitetyn työehtosopimusselvityksen teemojen nostamista työmarkkinajärjestöille. Vaikutetaan vuonna 2027 käynnistyvään työehtosopimuskierrokseen nostamalla esiin keskeneräisiä asioita ja työehtosopimusten kehittämistarpeita perheiden monimuotoisuuden näkökulmasta.
  - Työehtosopimustavoitteita tarjotaan myös työyhteisöjen perheystävällisiksi käytännöiksi ja paikallisen sopimisen materiaaliksi työmarkkinatoimijoiden verkostoille työyhteisöissä.
  - Järjestetään työehtosopimusneuvottelijoille työmarkkinajärjestöjen kanssa webinaari usean vanhemman haasteista työehtosopimuskirjauksiin liittyen.

- Vuoden 2027 painopisteenä on yrittäjyyden ja perheen yhteensovittaminen. Verkosto kerää kyselyllä tietoa yhteistyössä esimerkiksi yrittäjänuorten ja naisyrittäjien kanssa.

- Jatketaan ja vahvistetaan edelleen yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen sekä niiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Vuorovaikutuksessa ja yhteistyöllä kehitetään tapoja edistää perheiden monimuotoisuuden huomioimista työelämän rakenteissa. Osallistutaan työelämän kehittämistä sekä perheystävällisyyttä ja työelämän yhdenvertaisuuskysymyksiä käsitteleviin keskusteluihin, esimerkiksi työelämätapahtumien yhteydessä sekä järjestöyhteistyön (esim. Mothers in Business, Naisyrittäjät, Hyvinvointiala Hali ja ammattiliitot) ja median avulla.
  - Työssä hyödynnetään verkoston jäsenjärjestöjen kanssa koottua työelämäopasta.

- Jatketaan työ- ja perhe-eläketiedon tuomista työeläkeneuvottelijoiden ja –tahojen työn ja keskustelun tueksi. Tarjotaan myös tietoa työeläketahoille syntyvyyden tukemisesta työelämässä. Osallistutaan erityisesti perhe-eläkejärjestelmän kehittämiseen tuomalla esiin eri perhetilanteiden näkökulmia.

- Osallistutaan valtakunnallisiin työllisyyskeskusteluihin muistuttamalla erilaisista perhetilanteista. Huomio on erityisesti työllisyys- ja sote-palveluiden yhteistyön toimivuudessa. Verkosto seuraa työllisyyspalvelumuutosta ja tukee perheiden tarpeiden huomioimista työllisyyden tukemisessa, tarjoten tietoa ja näkökulmia mm. tapahtumissa.

- Kerätään tietoa epäasiallisesta käytöksestä ja syrjinnästä eri perhetilanteissa sekä herätellään keskustelua aiheesta vaikuttamisviestinnällisin toimenpitein. Kootaan ja viedään tietoa työelämäkehittämisen tueksi keskeisille tahoille.

Arviointi

Verkosto arvioi toimintaansa ja sen vaikuttavuutta systemaattisesti ja säännöllisesti - sekä toimintaa että arviointia kehittäen. Seurannasta ja arvioinnista vastaavat verkoston työntekijät johtoryhmän kanssa. Arvioinnissa käytetään sekä määrä- että laatutietoa ja siinä hyödynnetään STEAn tuloksellisuusarvioinnin kysymyksiä.

Työtä ja tavoitteiden toteutumista seurataan verkoston arvioinnin ja vaikuttavuuden seurannan työkaluilla, joita ovat:

- kohderyhmän relevanttiuden arviointi tavoitteiden näkökulmasta (asteikko 1-5)
- tavoitelähtöinen vaikuttavuusarviointi (toteutunut/osin/ei -> 0-100% toteuma -> asteikko 1-4)
- NPS-palaute (1-10) tai muu määrällinen sekä avoin palaute (pos-neutr-kehitysehdotus-neg)
- määrällinen tilastotieto (sisältäen myös tiedon oma-aloitteisten/pyydettyjen toimien jakaumasta sekä avoimuusrekisteriin kerättävän tiedon)
- sidosryhmä- ja itsearviointi (sis. onnistunut/vaikuttava – vaikutukseton/vaikutukseltaan pieni).

Työkalut on kehitetty tai sovellettu verkoston toimintaan. Toimenpiteille on määritetty sopivat mittarit ja niiden tavoitetasot vaikutusketjujen yhteydessä tai ne määritellään toimenpiteitä suunniteltaessa. Toimille valitaan lähtökohtaisesti yksi sille sopiva asteikkoarviointi (tavoitelähtöinen vaikuttavuus/NPS/muu määrällinen palautearviointi) tai kaksiportainen itsearviointi: onnistunut/vaikuttava – vaikutukseton/vaikutukseltaan pieni.